

Druk nr 982
Warszawa, 14 października 2002 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 111-204,205,207-02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 89 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uprzejmie zawiadamiam Pana Marszałka, że Rada Ministrów zamierza przedstawić do ratyfikacji Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej

- **Konwencję Nr 17 w sprawie zwolnienia od legalizacji niektórych aktów i dokumentów**, podpisaną w Atenach dnia 15 września 1997 r.
- **Konwencję Nr 3 dotyczącą międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego**, podpisaną w Stambule dnia 4 września 1958 r.,
- **Międzynarodową Konwencję o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie (Konwencja OPRC)**, przyjętą w Londynie w dniu 30 listopada 1990 r. oraz **Protokół w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie (Protokół OPRC-HNS)**, przyjęty w Londynie w dniu 15 marca 2000 r.

których ratyfikacja - zdaniem Rady Ministrów - nie wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

W załączeniu przekazuję teksty wymienionych dokumentów wraz z uzasadnieniami.

W razie niezgłoszenia w terminie 30 dni - zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o umowach międzynarodowych - negatywnej opinii co do zasadności wyboru trybu ratyfikacji dokumentów, zostaną one przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji.

Z wyrazami szacunku
/-/ Leszek Miller

Konwencja Nr 17
w sprawie zwolnienia od legalizacji niektórych aktów i dokumentów,
podpisana w Atenach dnia 15 września 1977 roku

Państwa-Sygnatariusze niniejszej konwencji, członkowie Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego, pragnąc zwolnić od wymogu legalizacji lub innej równoważnej procedury niektóre akty lub dokumenty będące w obrocie między Państwami-Stronami niniejszej konwencji uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej konwencji, legalizacja oznacza jedynie czynność formalną polegającą na poświadczeniu wiarygodności podpisu złożonego na akcie lub dokumencie, funkcji w jakiej występowała osoba składająca podpis oraz, w razie potrzeby, autentyczności pieczęci lub stempla jakim akt lub dokument jest opatrzony.

Artykuł 2

Każde Umawiające się Państwo uznaje bez wymogu legalizacji lub równorzędnej procedury niżej wymienione akty i dokumenty, pod warunkiem, że są datowane i noszą podpis oraz, w razie potrzeby, pieczęć lub stempel władzy innego Umawiającego się Państwa, która je wydała:

1. akty i dokumenty dotyczące stanu cywilnego, zdolności prawnej lub sytuacji rodzinnej osób fizycznych, ich obywatelstwa, miejsc zamieszkania lub pobytu, niezależnie od celu ich użycia,
2. wszelkie inne akty i dokumenty, jeśli są wystawiane w związku z zawieraniem związku małżeńskiego lub sporządzaniem aktu stanu cywilnego.

Artykuł 3

Jeśli akt lub dokument, o którym mowa w artykule 2, nie został przekazany drogą dyplomatyczną lub inną drogą urzędową, władza, której jest przedłożony, może, w razie poważnej wątpliwości dotyczącej wiarygodności podpisu, autentyczności pieczęci lub stempla lub funkcji osoby, która złożyła podpis, spowodować sprawdzenie aktu lub dokumentu przez władzę, która go wydała.

Artykuł 4

Wniosek o sprawdzenie może być sporządzony na formularzu wielojęzycznym, którego wzór jest załączony do niniejszej konwencji. Formularz przekazuje się w dwóch egzemplarzach, wraz z aktem lub dokumentem, bezpośrednio do urzędu, który wydał ten akt lub dokument.

Artykuł 5

Sprawdzenie dokonywane jest bezpłatnie, a odpowiedź odsyła się wraz z aktem lub dokumentem bezpośrednio albo drogą dyplomatyczną, najszybciej jak to możliwe.

Artykuł 6

Niniejsza konwencja zostanie ratyfikowana, zatwierdzona lub przyjęta, a instrumenty ratyfikacyjne, zatwierdzenia lub przyjęcia zostaną złożone w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej.

Artykuł 7

Niniejsza konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono drugi instrument ratyfikacyjny, zatwierdzenia lub przyjęcia.

W stosunku do państwa, które ratyfikuje, zatwierdza lub przyjmuje, po wejściu w życie konwencji nabiera ona mocy pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu złożenia przez to państwo instrumentu ratyfikacyjnego, zatwierdzenia lub przyjęcia.

Artykuł 8

Wszystkie państwa członkowskie Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego, które nie podpisały niniejszej konwencji, oraz wszystkie państwa członkowskie Rady Europy mogą przystąpić do niniejszej konwencji, po jej wejściu w życie. Instrument przystąpienia zostanie złożony w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej. Konwencja wejdzie w życie, w stosunku do państwa przystępującego, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono instrument przystąpienia.

Artykuł 9

Nie są dopuszczalne zastrzeżenia do niniejszej konwencji.

Artykuł 10

Każde państwo, w czasie podpisania, ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia oraz w każdym czasie późniejszym może oświadczyć, że niniejsza konwencja rozciąga się na wszystkie terytoria, za które państwo to odpowiada, gdy chodzi o stosunki międzynarodowe, albo na jedno lub kilka spośród tych terytoriów.

Deklaracja ta zostanie złożona w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej i rozszerzenie nabiera mocy po wejściu w życie konwencji w stosunku do tego państwa pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano notyfikację.

Każda deklaracja o rozszerzeniu mocy obowiązującej może zostać wycofana poprzez notyfikację skierowaną do Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej i konwencja przestaje obowiązywać na wskazanym terytorium pierwszego dnia trzeciego miesiąca od następującego po miesiącu, w którym otrzymano notyfikację.

Artykuł 11

Niniejsza konwencja obowiązuje przez czas nieokreślony.

Każde Państwo-Strona konwencji będzie mogło jednak wypowiedzieć ją w każdym czasie, po upływie jednego roku od wejścia w życie konwencji w stosunku do tego państwa. Wypowiedzenie będzie notyfikowane Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej i stanie się skuteczne pierwszego dnia szóstego miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano notyfikację. Konwencja pozostanie w mocy w stosunkach pomiędzy innymi państwami.

Artykuł 12

Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej notyfikuje państwom członkowskim Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego i każdemu państwu, które przystąpiło do niniejszej konwencji:

- a. złożenie instrumentów ratyfikacyjnych, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia;
- b. każdą datę wejścia w życie konwencji;
- c. każde oświadczenie dotyczące rozszerzenia zakresu terytorialnego stosowania konwencji lub jej wycofanie, łącznie z datą, w której oświadczenie to stanie się skuteczne;
- d. każde odstąpienia od konwencji oraz datę, w której wypowiedzenie stanie się skuteczne.

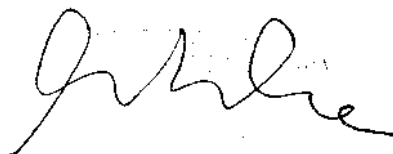
Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej powiadamia Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego o wszystkich notyfikacjach wskazanych w akapicie 1

Po wejściu w życie niniejszej konwencji jedna poświadczona kopia zostanie przekazana przez Radę Federalną Konfederacji Szwajcarskiej Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych w celu jej zarejestrowania i ogłoszenia, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Na dowód czego podpisani, będąc należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Atenach 15 września 1977 roku w jednym egzemplarzu w języku francuskim, który zostanie złożony w archiwach Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej i którego potwierdzona kopia zostanie przekazana drogą dyplomatyczną każdemu państwu – członkowi Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego i państwom przystępującym. Potwierdzona kopia zostanie również skierowana do Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem w języku francuskim:

UZASADNIENIE

do wniosku o ratyfikację Konwencji Nr 17 w sprawie zwolnienia od legalizacji niektórych aktów i dokumentów, podpisanej w Atenach dnia 15 września 1977 r.

Międzynarodowa Komisja Stanu Cywilnego (dalej: Komisja) (Commission Internationale de l'Etat Civil), pod egidą której została przyjęta przedmiotowa konwencja, powstała z inicjatywy Rządu francuskiego. Protokół oficjalnego uznania komisji przez Rządy państw członkowskich (Belgii, Francji, Holandii, Luksemburga i Szwajcarii) został podpisany w Bernie 25 września 1950 r. W kolejnych latach członkami Komisji zostały: Turcja w 1953 r., Republika Federalna Niemiec w 1956 r., Włochy w 1958 r., Grecja w 1959 r., Austria w 1961 r., Hiszpania w 1974 r., Portugalia w 1993 r., Wielka Brytania w 1996 r., Chorwacja w 1997 r., Polska w 1998 r. i Węgry w 1999 r.

W dniu 5 września 1963 r. w Montreux uchwalono Regulamin Komisji. Zgodnie z nim i dokumentami założycielskimi, przed komisją zostały postawione następujące zadania:

- gromadzenie i aktualizacja dokumentacji dotyczącej ustawodawstwa oraz orzecznictwa w zakresie stanu cywilnego w różnych państwach członkowskich;
- dostarczanie, na podstawie tej dokumentacji, informacji władzom państw członkowskich;
- uczestniczenie we wszystkich pracach studyjnych i przedsięwzięciach, zwłaszcza podejmowanych w celu wypracowania zaleceń lub projektów konwencji zmierzających do harmonizacji przepisów w dziedzinie stanu cywilnego w państwach członkowskich;
- badanie środków prawnych i technicznych dla udoskonalenia funkcjonowania służb odpowiedzialnych za sprawy stanu cywilnego w państwach członkowskich;
- koordynacja działań z innymi organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się prawem cywilnym i rodzinnym.

Owocem ponad 50-letniej działalności komisji jest 27 konwencji.

Rzeczpospolita Polska została stałym członkiem Komisji w dniu 10 października 1998 r. Reprezentowanie strony polskiej w stosunkach z Komisją oraz uczestniczenie w jej pracach zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej. Ponadto, w pracach komisji mogą współuczestniczyć: minister właściwy do spraw zagranicznych i Minister Sprawiedliwości. Dla zapewnienia prawidłowego udziału Polski w pracach komisji, Rada Ministrów powołała uchwałą Nr 36/99 z dnia 27 kwietnia 1999 r. Sekcję Polską

Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego. Zgodnie z § 3 uchwały, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją Nr 190 z dnia 11 sierpnia 1999 r. nadał Statut Sekcji Polskiej Komisji.

Zadaniami Sekcji Polskiej Komisji są m. in.:

- propagowanie celów Komisji;
- zapewnienie łączności z innymi sekcjami narodowymi Komisji;
- udział w przygotowywaniu i opiniowaniu projektów konwencji i innych aktów normatywnych, a także podejmowanie działań zmierzających do ich wdrożenia;
- opiniowanie wniosków w sprawie projektów ratyfikacji konwencji Komisji;
- gromadzenie przepisów prawnych i orzecznictwa państw członkowskich oraz analiza i ocena pod kątem zgodności z nimi polskiego prawa w zakresie rejestracji stanu.

Kierując się dążeniem do wprowadzenia jak najdalej idących ułatwień w posługiwaniu się przez obywateli polskich aktami stanu cywilnego w międzynarodowym obrocie prawnym oraz rozszerzenia zakresu współpracy polskich urzędów stanu cywilnego z ich odpowiednikami za granicą, dokonano wyboru czterech konwencji przyjętych pod auspicjami Komisji, którymi Polska powinna związać się w pierwszej kolejności. Konwencja Nr 17 w sprawie zwolnienia od legalizacji niektórych aktów i dokumentów, podpisana w Atenach dnia 15 września 1977 r., jest jedną z nich.

Konwencja Nr 17 weszła w życie w dniu 1 maja 1981 roku. Nakłada ona na Umawiające się Państwa obowiązek uznania bez legalizacji wymienionych aktów i dokumentów, jeżeli są one datowane i podpisane, a w razie potrzeby noszą pieczęć lub stempel władzy, która je wydała. Zobowiązanie to dotyczy: aktów i dokumentów dotyczących stanu cywilnego, zdolności prawnej lub sytuacji rodzinnej osób fizycznych, ich obywatelstwa, miejsc zamieszkania lub pobytu, niezależnie od celu ich wykorzystania; oraz wszelkich innych aktów i dokumentów, jeśli są składane w związku z zawieraniem związku małżeńskiego lub sporządzaniem aktu stanu cywilnego (artykuł 2). Przy czym, legalizacja w rozumieniu postanowień konwencji to czynność formalna dotycząca poświadczenia wiarygodności: podpisu złożonego na akcie lub dokumencie; funkcji, w jakiej składający podpis występował; oraz w razie potrzeby tożsamości pieczęci lub stempla, jakim akt lub dokument został opatrzony (artykuł 1).

Jeżeli jednak, akty lub dokumenty wymienione w artykule 2 konwencji zostały przekazane drogą inną niż dyplomatyczna lub urzędowa, władza Umawiającego się Państwa, której akty lub dokumenty są przedkładane, może – w razie wątpliwości – polecić władzy

Umawiającego się Państwa, która je wydała, sprawdzenie tych aktów lub dokumentów (artykuł 3).

Artykuł 4 stanowi, że wniosek o weryfikację może zostać sporządzony na formularzu wielojęzycznym, którego wzór został określony w załączniku do przedmiotowej konwencji, a artykuł 5 – że weryfikacja dokonywana jest bezpłatnie.

Wejście w życie względem Polski przedmiotowej konwencji przyniesie wiele pozytywnych skutków. Pozwoli na szybszą i efektywniejszą weryfikację pomiędzy Umawiającymi się Państwami akt lub dokumentów dotyczących stanu cywilnego, co spowoduje większą ich pewność i skrócenie czasu załatwiania formalności przez petentów w zagranicznych urzędach stanu cywilnego

Wejście w życie względem Polski postanowień przedmiotowej konwencji spowoduje jedynie ewentualną konieczność dokonania niewielkiej zmiany w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.), polegającej na wprowadzeniu przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do wspomnianego rozporządzenia dodatkowego wzoru formularza wniosku o weryfikację akt stanu cywilnego lub innych dokumentów dotyczących stanu cywilnego. Wydaje się, że byłaby to pożądana zmiana. Nie spowoduje, natomiast, konieczności dokonania żadnych zmian ustawowych czy wprowadzenia nowych regulacji do polskiego porządku prawnego.

Związanie Polski postanowieniami umowy nie nałoży na jej organy państwowe dodatkowych kosztów. Zadania wynikające ze stosowania postanowień konwencji będą realizowane przez odpowiednie urzędy stanu cywilnego w ramach zadań własnych.

Postanowienia Konwencji Nr 17 w sprawie zwolnienia od legalizacji niektórych aktów i dokumentów, podpisanej w Atenach dnia 15 września 1977 r., nie dotyczą spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie: pokoju, sojuszy, układów politycznych lub wojskowych; wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej; ani też spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wymaga ustawy. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami konwencji nie spowoduje także dla podmiotów sektora finansów publicznych żadnych skutków finansowych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków, ani też dodatkowych skutków finansowych

dla budżetu państwa, innych niż przewidziane w danej części budżetowej. Tym samym, nie zachodzą przesłanki związania Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami przedmiotowej konwencji w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, tj. w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ze względu, jednak, na ewentualną konieczność upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do dokonania zmian we wspomnianym wyżej rozporządzeniu, postanowienia konwencji powinny uzyskać rangę źródła powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej w świetle art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

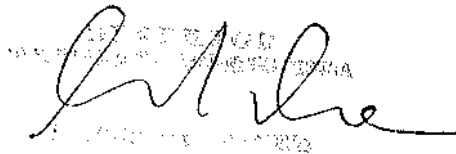
Konwencja Nr 17 nie została ze strony polskiej podpisana i w związku z tym, związanie Rzeczypospolitej Polskiej jej postanowieniami, zgodnie z art. 8 konwencji, może obecnie nastąpić poprzez przystąpienie.

W związku z powyższym i zgodnie z art. 17 Ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w celu przystąpienia do przedmiotowej konwencji, wnioskuje o związanie Rzeczypospolitej Polskiej jej postanowieniami w trybie art. 89 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. w drodze ratyfikacji bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

Opracował: prof. dr hab. Zdzisław Galicki

Główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Prawnym MSWiA

Zatwierdził:

Aprobował:

up. Tadeusz MATUSIAK
Podsekretarz Stanu

Konwencja Nr 3

**dotycząca międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego,
podpisana w Stambule 4 września 1958 r.**

Rządy Republiki Federalnej Niemiec, Królestwa Belgii, Republiki Francuskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburg, Królestwa Niderlandów, Konfederacji Szwajcarskiej i Republiki Tureckiej, członkowie Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego, pragnąc za wspólnym porozumieniem zorganizować międzynarodową wymianę informacji z zakresu stanu cywilnego uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Każdy urzędnik stanu cywilnego, wykonujący swe funkcje na terytorium jednego z Umawiających się Państw, jeśli sporządza lub dokonuje transkrypcji aktu małżeństwa lub aktu zgonu, powinien powiadomić o tym urzędnika stanu cywilnego miejsca urodzenia każdego z małżonków lub zmarłego, jeśli miejsce to znajduje się na terytorium innego z Umawiających się Państw.

Każde Państwo może jednak uzależnić powiadomienie od spełnienia warunku, że dotyczy ona obywatela Państwa, dla którego jest przeznaczone.

Artykuł 2

Powiadomienie sporządza się zgodnie z wzorami, stanowiącymi załącznik do niniejszej konwencji.

Informacje podlegające przekazaniu wpisuje się w przeznaczonych do tego celu rubrykach formularza, tekst literami łacińskimi - nazwiska rodowe i nazwy miejscowości dużymi literami - a daty cyframi arabskimi, przy czym miesiące oznacza się odpowiednią cyfrą arabską. Jeśli organ, który sporządza powiadomienie nie posiada podlegającej przekazaniu informacji, odpowiednią rubrykę przekreśla się.

Powiadomienie powinno być podpisane przez urzędnika stanu cywilnego i opatrzone jego pieczęcią.

Powiadomienie przesyła się drogą pocztową, bezpośrednio do urzędnika stanu cywilnego, dla którego jest przeznaczone, w ciągu ośmiu dni od sporządzenia aktu lub jego transkrypcji.

Artykuł 3

Powiadomienie jest wykorzystywane przez odbiorcę zgodnie z ustawami i zarządzeniami jego kraju.

Artykuł 4

Przepisy poprzednich artykułów nie stoją na przeszkodzie w przekazywaniu drogą dyplomatyczną lub inną drogą przewidzianą odrębną umową, władzom jednego z Umawiających się Państw, każdego aktu lub decyzji dotyczącej stanu cywilnego osoby urodzonej na terytorium tego Państwa.

Artykuł 5

Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, a instrumenty ratyfikacyjne zostaną złożone w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej

Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej powiadomi Umawiające się Państwa o każdorazowym złożeniu instrumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 6

Niniejsza konwencja wchodzi w życie trzydziestego dnia następującego po dacie złożenia drugiego instrumentu ratyfikacyjnego, przewidzianego w artykule poprzedzającym.

W stosunku do każdego państwa sygnatariusza ratyfikującego konwencję w czasie późniejszym, wchodzi ona w życie trzydziestego dnia następującego po dacie złożenia przez to państwo instrumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 7

Niniejsza konwencja ma w pełni zastosowanie na całym terytorium europejskim każdego Umawiającego się Państwa.

Każde Państwo może podczas podpisania, ratyfikacji, przystąpienia lub później, oświadczyć w drodze notyfikacji skierowanej do Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej, że postanowienia niniejszej konwencji będą miały zastosowanie na jednym lub wielu jego terytoriach pozaeuropejskich albo w Państwie lub terytoriach, za których stosunki międzynarodowe odpowiada to Państwo. Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej powiadamia o tej notyfikacji każde z Umawiających się Państw oraz Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego. Postanowienia niniejszej konwencji zaczną obowiązywać na terytorium lub terytoriach wskazanych w notyfikacji

sześćdziesiątego dnia następującego po dacie otrzymania tej notyfikacji przez Radę Federalną Konfederacji Szwajcarskiej

Każde Państwo, które złożyło oświadczenie zgodnie z postanowieniami akapitu 2 niniejszego artykułu, może następnie w każdym czasie oświadczyć w drodze notyfikacji skierowanej do Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej, że niniejsza konwencja przestaje obowiązywać w stosunku do jednego lub wielu Państw albo terytoriów wskazanych w oświadczeniu.

Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej powiadamia o nowej notyfikacji każde Umawiające się Państwo oraz Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego.

Konwencja przestaje obowiązywać na danym terytorium sześćdziesiątego dnia następującego po dacie otrzymania przez Radę Federalną Konfederacji Szwajcarskiej tej notyfikacji.

Artykuł 8

Każde Państwo, członek Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego, może przystąpić do niniejszej konwencji. Państwo pragnące przystąpić notyfikuje swój zamiar aktem złożonym w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej. Rada Federalna Konfederacji Szwajcarskiej powiadamia każde z Umawiających się Państw o każdorazowym złożeniu aktu przystąpienia. Konwencja wejdzie w życie w stosunku do Państwa przystępującego trzydziestego dnia następującego po dacie złożenia aktu przystąpienia.

Złożenie aktu przystąpienia może mieć miejsce po wejściu w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 9

Niniejsza konwencja może być poddana zmianom.

Propozycje zmiany składa się w Radzie Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej, która powiadamia o nich inne Umawiające się Państwa, jak również Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego.

Artykuł 10

Niniejsza konwencja jest zawarta na okres dziesięciu lat, licząc od daty wskazanej w artykule 6 akapit .

Okres obowiązywania konwencji będzie automatycznie przedłużany na dalsze okresy

dziesięcioletnie, o ile nie zostanie wypowiedziana.

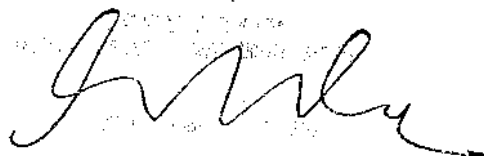
Wypowiedzenia należy dokonać, co najmniej sześć miesięcy przed utratą mocy obowiązującej, w drodze notyfikacji skierowanej do Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej, która powiadamia o tym inne Umawiające się Państwa.

Wypowiedzenie wywołuje skutki jedynie w stosunku do Państwa, które je notyfikowało. Konwencja pozostaje w mocy w stosunku do innych Umawiających się Państw.

Na dowód czego niżej podpisani przedstawiciele, należycie w tym celu upoważnieni niniejszą konwencję podpisali.

Sporządzono w Stambule, czwartego września tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego ósmego roku, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej i którego uwierzytelniona kopia zostanie przekazana drogą dyplomatyczną każdemu z Umawiających się Państw.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem w języku francuskim:

A handwritten signature in black ink, appearing to be a cursive script, located in the lower right quadrant of the page.

UZASADNIENIE

do wniosku o ratyfikację Konwencji Nr 3 dotyczącej międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego, podpisanej w Stambule dnia 4 września 1958 r.

Międzynarodowa Komisja Stanu Cywilnego (dalej: Komisja) (Commission Internationale de l'Etat Civil), pod egidą której została przyjęta przedmiotowa konwencja, powstała z inicjatywy Rządu francuskiego. Protokół oficjalnego uznania komisji przez Rządy państw członkowskich (Belgii, Francji, Holandii, Luksemburga i Szwajcarii) został podpisany w Bernie 25 września 1950 r. W kolejnych latach członkami komisji zostały: Turcja w 1953 r., Republika Federalna Niemiec w 1956 r., Włochy w 1958 r., Grecja w 1959 r., Austria w 1961 r., Hiszpania w 1974 r., Portugalia w 1993 r., Wielka Brytania w 1996 r., Chorwacja w 1997 r., Polska w 1998 r. i Węgry w 1999 r.

W dniu 5 września 1963 r. w Montreux uchwalono Regulamin Komisji. Zgodnie z nim i dokumentami założycielskimi, przed komisją zostały postawione następujące zadania:

- gromadzenie i aktualizacja dokumentacji dotyczącej ustawodawstwa oraz orzecznictwa w zakresie stanu cywilnego w różnych państwach członkowskich;
- dostarczanie, na podstawie tej dokumentacji, informacji władzom państw członkowskich;
- uczestniczenie we wszystkich pracach studyjnych i przedsięwzięciach, zwłaszcza podejmowanych w celu wypracowania zaleceń lub projektów konwencji zmierzających do harmonizacji przepisów w dziedzinie stanu cywilnego w państwach członkowskich;
- badanie środków prawnych i technicznych dla udoskonalenia funkcjonowania służb odpowiedzialnych za sprawy stanu cywilnego w państwach członkowskich;
- koordynacja działań z innymi organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się prawem cywilnym i rodzinnym.

Owocem ponad 50-letniej działalności Komisji jest 27 konwencji.

Rzeczpospolita Polska została stałym członkiem Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego w dniu 10 października 1998 r. Reprezentowanie strony polskiej w stosunkach z Komisją oraz uczestniczenie w jej pracach zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej. Ponadto, w pracach komisji mogą współuczestniczyć: minister właściwy do spraw zagranicznych i Minister Sprawiedliwości. Dla zapewnienia prawidłowego udziału Polski w pracach komisji, Rada Ministrów powołała uchwałą Nr 36/99

z dnia 27 kwietnia 1999 r. Sekcję Polską Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego. Zgodnie z § 3 uchwały, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją Nr 190 z dnia 11 sierpnia 1999 r. nadał Statut Sekcji Polskiej Komisji.

Zadaniami Sekcji Polskiej Komisji są m. in.:

- propagowanie celów Komisji;
- zapewnienie łączności z innymi sekcjami narodowymi Komisji;
- udział w przygotowywaniu i opiniowaniu projektów konwencji i innych aktów normatywnych, a także podejmowanie działań zmierzających do ich wdrożenia;
- opiniowanie wniosków w sprawie projektów ratyfikacji konwencji Komisji;
- gromadzenie przepisów prawnych i orzecznictwa państw członkowskich oraz analiza i ocena pod kątem zgodności z nimi polskiego prawa w zakresie rejestracji stanu.

Kierując się dążeniem do wprowadzenia jak najdalej idących ułatwień w posługiwaniu się przez obywateli polskich aktami stanu cywilnego w międzynarodowym obrocie prawnym oraz rozszerzenia zakresu współpracy polskich urzędów stanu cywilnego z ich odpowiednikami za granicą, dokonano wyboru czterech konwencji przyjętych pod auspicjami Komisji, którymi Polska powinna związać się w pierwszej kolejności. Konwencja Nr 3 dotycząca międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego, podpisana w Stambule dnia 4 września 1958 r., jest jedną z nich.

Konwencja Nr 3 weszła w życie w dniu 16 kwietnia 1961 roku. Nakłada ona na urzędników stanu cywilnego Umawiających się Państw obowiązek przekazania informacji o losach osoby (np. o: zawarciu małżeństwa, zgonie) urzędnikowi stanu cywilnego miejsca urodzenia tej osoby lub każdego z jego małżonków, jeżeli miejsce to znajduje się na terytorium innego Umawiającego się Państwa. Każde z Umawiających się Państw może odmówić jednak dokonania takiego powiadomienia, jeżeli osoba, której powiadomienie dotyczy, nie jest obywatelem Umawiającego się Państwa, na terytorium którego znajduje się jej miejsce urodzenia (artykuł 1). Informacja taka stanowi istotę znanej prawu polskiemu instytucji przypisku. Celem dokonywania takich powiadomień jest ułatwienie ustalenia losów osoby, której dotyczy akt urodzenia. Ubocznym skutkiem przekazywania takich informacji pomiędzy państwami jest wykrywanie bigamii i podwójnej rejestracji tego samego faktu.

Artykuł 2 konwencji określa dokładnie sposób sporządzania powiadomienia, jego treść, a także sposób przesyłania go do urzędnika stanu cywilnego w innym Umawiającym się Państwie będącego jego adresatem, zaś artykuł 3 stanowi, że powiadomienie to jest wykorzystywane przez odbiorcę zgodnie z prawodawstwem jego kraju.

Wskazane wyżej postanowienia konwencji nie stoją na przeszkodzie przekazywaniu, drogą dyplomatyczną lub inną przewidzianą odrębną umową, władzom jednego z Umawiających się Państw każdego aktu lub decyzji dotyczących stanu cywilnego osoby urodzonej na terytorium tego państwa (artykuł 4).

Mimo, że Rzeczpospolita Polska nie była do tej pory stroną przedmiotowej konwencji, inne jej Państwa-Strony bardzo często informowały polskie urzędy stanu cywilnego o sporządzonych przez własne organy aktach stanu cywilnego dotyczących obywateli polskich. Z drugiej strony należy zaznaczyć, że Minister Spraw Wewnętrznych polecił polskim urzędom stanu cywilnego przekazywać placówkom dyplomatycznym innych państw informacje o zgonach obywateli tych państw na terytorium Polski. Związanie postanowieniami przedmiotowej konwencji Rzeczypospolitej Polskiej stanowić będzie zatem formalne uregulowanie istniejącego obecnie stanu faktycznego.

Wejście w życie względem Polski przedmiotowej konwencji przyniesie wiele pozytywnych skutków. Pozwoli na szybszą i efektywniejszą wymianę pomiędzy Umawiającymi się Państwami informacji o statusie cywilnym obywateli tych państw. Efektem tego będzie większa pewność ksiąg stanu cywilnego. Na mocy postanowień przedmiotowej konwencji do urzędnika stanu cywilnego miejsca urodzenia osoby fizycznej powinny trafić informacje o wszystkich zdarzeniach mających wpływ na stan cywilny tej osoby, dokonane nawet poza granicami tego państwa. Stosowanie konwencji pozwoli również na skuteczniejsze zapobieganie rejestracji w urzędach kilku państw tego samego faktu (np. statusu uchodźcy czy bezpaństwowca i staranie się o paszport) czy popełnianie bigamii.

Wejście w życie względem Polski postanowień przedmiotowej konwencji nie spowoduje konieczności dokonania jakichkolwiek zmian czy wprowadzenia nowych regulacji do polskiego porządku prawnego. Jak już wskazano wyżej, obecnie materia konwencji jest regulowana w Polsce decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Związanie Polski postanowieniami umowy nie nałoży na jej organy państwowe dodatkowych kosztów. Zadania wynikające ze stosowania postanowień konwencji będą realizowane przez odpowiednie urzędy stanu cywilnego w ramach zadań własnych.

Postanowienia Konwencji Nr 3 dotyczącej międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego, podpisanej w Stambule dnia 4 września 1958 r., nie dotyczą kwestii wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie: pokoju, sojuszy, układów politycznych lub wojskowych; wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej; ani też spraw uregulowanych

w ustawie lub w których Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wymaga ustawy. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami konwencji nie spowoduje także dla podmiotów sektora finansów publicznych żadnych skutków finansowych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków, ani też dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, innych niż przewidziane w danej części budżetowej. Tym samym, nie zachodzą przesłanki związania Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami przedmiotowej konwencji w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, tj. w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie jednak z treścią artykułu 5 konwencji, podlega ona ratyfikacji.

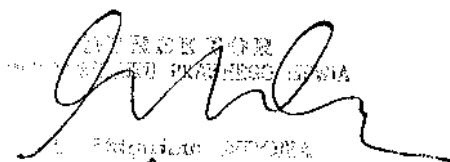
Konwencja Nr 3 nie została ze strony polskiej podpisana i w związku z tym, związanie Rzeczypospolitej Polskiej jej postanowieniami, zgodnie z art. 8 konwencji, może obecnie nastąpić poprzez przystąpienie.

W związku z powyższym i zgodnie z art. 17 Ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w celu przystąpienia do przedmiotowej konwencji, wnioskuje o związanie Rzeczypospolitej Polskiej jej postanowieniami w trybie art. 89 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. w drodze ratyfikacji bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

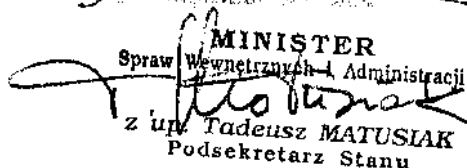
Opracował: prof. dr hab. Zdzisław Galicki

Główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Prawnym MSWiA

Zatwierdził:

JACEK BOR
Główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Prawnym MSWiA

Aprobował:

MINISTER
Spraw Wewnętrznych i Administracji
z im. Tadeusz MATUSIAK
Podsekretarz Stanu

**MIĘDZYNARODOWA KONWENCJA
O GOTOWOŚCI I ZWALCZANIU ZANIECZYSZCZEŃ MORZA
OLEJAMI ORAZ WSPÓŁPRACY W TYM ZAKRESIE, 1990 R.**

KONWENCJA OPRC

**(Tekst przyjęty przez Konferencję w Londynie
dnia 30 listopada 1990 roku.)**

**MIĘDZYNARODOWA KONWENCJA
O GOTOWOŚCI I ZWALCZANIU ZANIECZYSZCZEŃ MORZA
OLEJAMI ORAZ WSPÓŁPRACY W TYM ZAKRESIE, 1990r.**

STRONY NINIEJSZEJ KONWENCJI,

ŚWIADOME potrzeby zachowania środowiska człowieka w ogóle, a środowiska morskiego w szczególności,

UZNAJĄC poważne zagrożenie dla środowiska morskiego wynikające z wypadków zanieczyszczeń olejowych powodowanych przez statki, jednostki przybrzeżne, porty morskie i urządzenia do przeładunku oleju,

POMNIE jakie znaczenie posiadają środki bezpieczeństwa i zapobiegania dla uniknięcia zanieczyszczeń morza olejami w pierwszej kolejności oraz potrzeby ścisłego stosowania istniejących międzynarodowych instrumentów prawnych odnoszących się do bezpieczeństwa życia na morzu i zapobiegania zanieczyszczaniu morza, w szczególności Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu z 1974 r., wraz z poprawkami oraz Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki z 1973 r., zmienionej Protokołem uzupełniającym z 1978 r. wraz z poprawkami, a także szybkiego wprowadzenia wyższych standardów w projektowaniu, eksploatacji i utrzymaniu statków przewożących olej i jednostek przybrzeżnych,

POMNIE TAKŻE tego, że w razie wypadku zanieczyszczenia morza olejami, szybka i efektywna akcja jest istotna dla zminimalizowania szkody jaka może wyniknąć z takiego wypadku,

PODKREŚLAJĄC znaczenie efektywnego przygotowania do zwalczania wypadków zanieczyszczeń morza olejami i ważnej roli, jaką mogą odegrać w tym zakresie przemysł rafineryjny i transport morski,

UZNAJĄC DALEJ znaczenie wzajemnej pomocy i międzynarodowej współpracy związanej z tymi sprawami, włączając wymianę informacji o możliwościach państw do reagowania na wypadki zanieczyszczeń olejowych, przygotowanie planów zwalczania zanieczyszczeń olejowych, wymianę raportów o znaczących wypadkach, które mogą oddziaływać na środowisko morskie lub strefę brzegową i związane z tym interesy państw,

oraz badania i rozwój odpowiednich sposobów zwalczania zanieczyszczeń olejowych w środowisku morskim,

UWZGLĘDNIAJĄC zasadę „zanieczyszczający płaci” - jako ogólną zasadę międzynarodowego prawa o ochronie środowiska,

UWZGLĘDNIAJĄC RÓWNIEŻ znaczenie międzynarodowych instrumentów prawnych w sprawie odpowiedzialności i odszkodowań za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami, włączając Międzynarodową konwencją o odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami z 1969 r. (CLC) i Międzynarodową konwencję o utworzeniu międzynarodowego funduszu odszkodowań za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami z 1971 r. (FUND) oraz konieczność szybkiego wejścia w życie Protokołów z 1984 r. do konwencji CLC i FUND,

UWZGLĘDNIAJĄC DALEJ znaczenie umów oraz porozumień dwustronnych i wielostronnych, włączając konwencje i umowy regionalne,

MAJĄC NA UWADZE odpowiednie postanowienia Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza, a w szczególności jej Części XII,

BĘDĄC ŚWIADOME potrzeby popierania międzynarodowej współpracy i wzmocnienia istniejących krajowych, regionalnych i ogólnościatowych zdolności dotyczących reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami, biorąc pod uwagę specjalne potrzeby krajów rozwijających się, a w szczególności małych państw położonych na wyspach,

UWAŻAJĄC, że cele te mogą być najlepiej osiągnięte przez zawarcie Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ARTYKUŁ 1

Postanowienia ogólne.

1. Strony zobowiązują się do podejmowania indywidualnie lub wspólnie wszelkich odpowiednich środków, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji i jej załącznika, ażeby przygotować się i reagować na wypadek zanieczyszczenia morza olejami.
2. Załącznik do niniejszej konwencji stanowi integralną część konwencji; powołanie się na niniejszą konwencję stanowi zarazem powołanie się na załącznik.
3. Konwencji niniejszej nie stosuje się do jakiegokolwiek okrętu wojennego, floty pomocniczej ani do innych statków stanowiących własność państwa lub eksploatowanych przez nie i używanych czasowo wyłącznie w rządowej służbie niehandlowej. Jednakże każda ze Stron zapewni przez podjęcie odpowiednich środków nie utrudniających operacji statkami lub zdolności operacyjnych statków stanowiących jej własność bądź przez nią eksploatowanych, że będą one postępować zgodnie z niniejszą konwencją w takim zakresie, w jakim jest to słuszne i wykonalne.

ARTYKUŁ 2

Definicje.

Dla celów niniejszej konwencji:

1. *Olej*- oznacza ropę naftową w każdej postaci, łącznie z surową ropą naftową, olejem paliwowym, szlamem, odpadami olejowymi oraz produktami rafinacji.
2. *Wypadek zanieczyszczenia olejowego* - oznacza zdarzenie lub szereg zdarzeń o wspólnej genezie, który powodują lub mogą powodować wylanie się oleju ze statku i które stwarzają lub mogą stworzyć zagrożenie dla środowiska morskiego lub wybrzeża albo dla interesów jednego lub więcej państw i które wymagają działań ratunkowych lub innych natychmiastowych reakcji.

2. *Statek* - oznacza jednostkę pływającą jakiegokolwiek typu, używaną w środowisku morskim, i obejmuje wodoroloty, poduszkowce, statki podwodne i urządzenia pływające każdego typu.
3. *Jednostka przybrzeżna* - oznacza każdą stałą lub pływającą instalację lub konstrukcję przybrzeżną zaangażowaną w działalność poszukiwawczą, wydobywczą lub produkcyjną gazu lub oleju, oraz w załadunek lub przeładunek oleju.
4. *Porty morskie i urządzenia do przeładunku olejów* - oznaczają te urządzenia, które stwarzają ryzyko wypadku zanieczyszczenia morza olejami i obejmuje między innymi porty morskie, terminale olejowe, rurociągi i inne olejowe urządzenia przeładunkowe.
5. *Organizacja* oznacza Międzynarodową Organizację Morską.
6. *Sekretarz Generalny* oznacza Sekretarza Generalnego Organizacji.

ARTYKUŁ 3

Plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza olejami.

1. a) Każda Strona będzie wymagała, aby statki uprawnione do podnoszenia jej bandery były wyposażone w plan zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza olejami, zgodny z postanowieniami przyjętymi w tym celu przez Organizację¹⁾.
- b) Statek zobowiązany do posiadania planu zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza olejami zgodnie z literą „a”, podlega w czasie pobytu w porcie lub terminalu przybrzeżnym, które pozostają pod jurysdykcją Strony, inspekcji dokonywanej przez funkcjonariuszy należycie upoważnionych przez tę Stronę.

1) „Postanowienia przyjęte przez Organizację ...” odnoszą się do prawidła 26, Załącznika I do Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczeniom morza przez statki z 1973 r. zmienionej Protokołem uzupełniającym z 1978 r. wraz z poprawkami (MARPOL 1973/78).

zgodnie z praktyką przewidzianą w istniejących porozumieniach międzynarodowych²⁾ lub w ustawodawstwie krajowym.

2. Każda Strona będzie wymagała, aby eksploatujący jednostki przybrzeżne pozostające pod jej jurysdykcją posiadały plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza olejami, skoordynowane z systemem krajowym ustanowionym zgodnie z artykułem 6 i zatwierdzone zgodnie z procedurą ustanowioną przez właściwą administrację krajową.
3. Każda Strona będzie wymagała, aby administracja lub odpowiedzialni za eksploatację portów morskich olejowych urządzeń przeładunkowych, pozostających pod jej jurysdykcją posiadli, jeżeli Strona uzna to za właściwe, plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza olejami lub podobne ustalenia skoordynowane z systemem krajowym, ustanowionym zgodnie z artykułem 6, i zatwierdzone zgodnie z procedurą ustanowioną przez właściwą administrację krajową.

ARTYKUŁ 4

Postępowanie dotyczące raportowania o zanieczyszczeniu morza olejem.

1. Każda Strona będzie wymagała:

- a) od kapitanów lub od innych osób dowodzących statkami, które podnoszą jej banderę oraz od osób dowodzących jednostkami przybrzeżnymi, które pozostają pod jej jurysdykcją, aby meldowały bez zwłoki o każdym zdarzeniu, jakie wystąpiło na ich statku lub na jednostce przybrzeżnej, które spowodowało wypływ albo prawdopodobieństwo wypływu oleju do morza:
  - (i) w przypadku statku – najbliższemu państwu nabrzeżnemu;
  - (ii) w przypadku jednostki przybrzeżnej – państwu nabrzeżnemu, którego jurysdykcji ta jednostka podlega;

2) „Istniejące porozumienia międzynarodowe” odnoszą się do artykułów 5 i 7 konwencji MARPOL 1973/78.

- b) od kapitanów lub od innych osób dowodzących statkami, które podnoszą jej banderę oraz od osób dowodzących jednostkami przybrzeżnymi, które pozostają pod jej jurysdykcją, aby meldowały bez zwłoki o każdym zaobserwowanym na morzu zdarzeniu związanym z wypływem oleju lub jego obecnością w wodzie
- (i) w przypadku statku – najbliższemu państwu nabrzeżnemu;
  - (ii) w przypadku jednostki nabrzeżnej – państwu nabrzeżnemu, którego jurysdykcji ta jednostka podlega;
- c) od osób zarządzających portami morskimi i urządzeniami służącymi do przeładunku olejów, które pozostają pod ich jurysdykcją, aby meldowały bez zwłoki o każdym zdarzeniu powodującym wypływ lub prawdopodobieństwo wypływu oleju albo jego obecność w wodzie, właściwej administracji krajowej;
- d) aby poinstruowano inspekcyjne statki morskie i statki powietrzne oraz inne odpowiednie służby lub urzędników, o obowiązku meldowania bez zwłoki o każdym zaobserwowanym zdarzeniu na morzu, w porcie morskim lub przy urządzeniu przeładunkowym olejów, które powoduje wypływ oleju lub jego obecność w wodzie, właściwej administracji krajowej lub w zależności od przypadku, najbliższemu państwu nabrzeżnemu;
- e) aby zwrócono się z prośbą do pilotów cywilnych statków powietrznych o meldowanie bez zwłoki o każdym zaobserwowanym zdarzeniu na morzu, które spowodowało wypływ oleju lub jego obecności w wodzie, najbliższemu państwu nabrzeżnemu.
2. Meldunki, o których mowa w ustępie 1 litera „a” podpunkt „(i)” sporządza się zgodnie z wymogami opracowanymi przez Organizację³⁾ i w oparciu o wytyczne oraz ogólne zasady przyjęte przez Organizację⁴⁾. Meldunki wymienione w ustępie 1 litera „a”, „b”, „c”
- 3) Wymagania opracowane przez Organizację” odnoszą się do art. 8 i Protokołu I do konwencji MARPOL 73/78.

⁴⁾ „Wytyczne i ogólne zasady przyjęte przez Organizację” odnoszą się do „Ogólnych zasad dla statkowych systemów meldowania oraz statkowych wymogów meldowania włączając wytyczne odnośnie meldowania o wypadkach dotyczących niebezpiecznych towarów, szkodliwych substancji i / lub morskich polutantów” przyjętych przez Organizację w rezolucji A.648/161. (Uwaga Sekretariatu: Dla ułatwienia odesłania, patrz publikacja IMO „Przepisy dotyczące meldowania o wypadkach dotyczących szkodliwych substancji” zgodnie z konwencją MARPOL 1973/78.)

oraz „d” należy sporządzać, zgodnie z wytycznymi i ogólnymi zasadami przyjętymi przez Organizację dla ułatwienia ich zastosowania ⁴⁾.

ARTYKUŁ 5

Postępowanie po otrzymaniu meldunku o zanieczyszczeniu morza olejem.

1. Ilekroć Strona otrzyma meldunek, o którym mowa w artykule 4, lub informację o zanieczyszczeniu morza, dostarczone przez inne źródła, powinna:
  - a) dokonać oceny zdarzenia aby określić, czy jest to wypadek zanieczyszczenia morza olejem;
  - b) dokonać oceny charakteru, rozmiaru i możliwych konsekwencji tego wypadku zanieczyszczenia morza olejem oraz
  - c) powiadomić następnie bez zwłoki wszystkie państwa, których interesy są lub mogą być dotknięte przez wypadek zanieczyszczenia morza olejem, podając zarazem :
    - (i) szczegóły tych ocen i informację o działaniu podjętym przez Stronę lub które zamierza podjąć, aby zlikwidować rozlew oraz
    - (ii) dalsze informacje stosownie do potrzeb, aż do zakończenia działań podjętych w związku z wypadkiem lub do czasu podjęcia wspólnej akcji usuwania rozlewu przez te państwa
2. Gdy rozmiar wypadku zanieczyszczenia morza olejem to uzasadnia, Strona powinna dostarczyć Organizacji informacje wymienione w ustępie 1 litery „b” oraz „c” bezpośrednio lub poprzez odpowiednie organizacje lub umowy regionalne.
3. Gdy rozmiar wypadku zanieczyszczenia morza olejem to uzasadnia, inne państwa dotknięte wypadkiem powinny poinformować Organizację bezpośrednio lub poprzez odpowiednie organizacje lub umowy regionalne o swojej ocenie zakresu zagrożenia ich interesów oraz o jakichkolwiek podjętych lub zamierzonych działaniach.

4. Przy wymianie informacji i porozumiewaniu się z innymi państwami i z Organizacją, Strony powinny korzystać w takim stopniu, jak to jest praktyczne, z systemu meldowania o zanieczyszczeniu morza olejem, opracowanego przez Organizację⁵⁾.

ARTYKUŁ 6

Krajowe i regionalne systemy gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejem.

1. Każda Strona ustanowi krajowy system szybkiego i skutecznego reagowania na zanieczyszczenia morza olejami. System ten powinien obejmować co najmniej:
- a) wyznaczenie:
- (i) właściwego organu lub organów administracji krajowej odpowiedzialnych za gotowość do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami i reagowania na te zanieczyszczenia,
  - (ii) krajowego punktu operacyjnego lub punktów kontaktowych, które będą odpowiedzialne za odbiór i przekazywanie meldunków o zanieczyszczeniach morza olejami, wymienionych w artykule 4 oraz
  - (iii) administracji, która została upoważniona w imieniu państwa do przeprowadzania akcji usuwania zanieczyszczeń, wzywania pomocy lub do decydowania o udzieleniu pomocy, na wniosek innych państw,
- b) opracowanie krajowego planu gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami, który stosownie do wytycznych opracowanych przez Organizację⁶⁾, powinien zapewnić pod względem organizacyjnym współpracę różnych zainteresowanych podmiotów, zarówno publicznych jak i prywatnych.

5) „System meldowania o zanieczyszczeniu olejowym opracowany przez Organizację” zawarty jest w Podręczniku Zanieczyszczeń Olejowych, część II dodatek 2, – *Planowane działania*, opracowanym przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego - Organizacji.

6) „Zalecenia opracowane przez Organizację” zawarte są w „Podręczniku Zanieczyszczeń Olejowych, część II dodatek 2 – *Planowane działania*”, opracowanym przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego - Organizacji.

2. Dodatkowo każda Strona ustali, w granicach swych możliwości indywidualnie albo w drodze dwu- lub wielo-stronnych umów i stosownie do potrzeb współpracy z przemysłem naftowym oraz transportem morskim, administracją portową i innymi odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi:

- a) minimalny zakres wyposażenia do zwalczania rozlewów olejów na morzu, rozmieszczonego stosownie do występującego zagrożenia, oraz instrukcje jego użycia,
- b) program ćwiczeń dla organizacji zwalczania zanieczyszczenia morza olejami oraz szkolenie odpowiedniego personelu,
- c) szczegółowe plany i środki łączności o parametrach umożliwiających reagowanie na wypadek zanieczyszczenia morza olejami, które powinny być stale dostępne do użycia oraz
- d) mechanizm lub procedurę postępowania, które umożliwią koordynację akcji zwalczania wypadku zanieczyszczenia morza olejem, a w razie potrzeby mobilizację niezbędnych zasobów sił i środków.

3. Każda ze Stron zapewni dopływ bieżących informacji do Organizacji, bezpośrednio albo poprzez odpowiednie organizacje lub umowy regionalne, dotyczących:

- a) lokalizacji siedzib, szczegółów dotyczących posiadanych środków łączności oraz, gdy jest to możliwe, zakresów odpowiedzialności administracji i jednostek organizacyjnych wymienionych w ustępie I litera „a”,
- b) planowanego wyposażenia w sprzęt do zwalczania zanieczyszczeń morza olejem oraz współpracujących ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę w dziedzinie zwalczania tych zanieczyszczeń i ratownictwa morskiego, które mogą być udostępnione innym państwom na ich wniosek oraz
- c) krajowego planu gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.

ARTYKUŁ 7

Współpraca międzynarodowa w zakresie zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.

1. Strony uzgadniają że, stosownie do swoich możliwości i posiadanych zasobów będą, na wniosek Strony dotkniętej zanieczyszczeniem olejowym lub mogącej być nim dotkniętej, współpracowały i udostępniały usługi w zakresie doradztwa, wsparcia technicznego i sprzętu dla podjęcia akcji na wypadek zanieczyszczenia morza olejem, jeżeli rozmiar takiego wypadku to uzasadnia. Finansowanie kosztów pomocy następuje zgodnie z postanowieniami zawartymi w załączniku do niniejszej konwencji.
2. Strona, która zwróciła się o pomoc, może prosić Organizację o pomoc w identyfikacji źródeł tymczasowego finansowania kosztów wymienionych w ustępie 1.
4. Zgodnie z przyjętymi umowami międzynarodowymi, każda Strona podejmie niezbędne prawne i administracyjne środki w celu ułatwienia:
  - a) przybycia i wykorzystywania na jej terytorium, oraz odprawy z jej terytorium statków morskich i powietrznych oraz innych środków transportu, zaangażowanych do zwalczania zanieczyszczenia morza olejem lub do transportu ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu potrzebnego do akcji zwalczania takiego wypadku oraz
  - b) szybkiego wjazdu, przejazdu i wyjazdu z jej terytorium transportów ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu, o których mowa w literze „a”.

ARTYKUŁ 8

Badania i rozwój.

1. Strony godzą się współpracować bezpośrednio, lub w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne, w zakresie propagowania i wymiany wyników programów badawczych i rozwojowych dotyczących poprawy środowiska morskiego, w oparciu o współczesny stan wiedzy i przygotowania do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami, włączając technologie i techniki wykrywania, ograniczania, zbierania, rozpraszania, oczyszczania oraz inne sposoby minimalizowania lub łagodzenia skutków zanieczyszczeń olejowych, a także rewaloryzacji środowiska morskiego.

2. Ponadto Strony zobowiązują się ustanowić bezpośrednio lub w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne, niezbędną współpracę pomiędzy instytucjami badawczymi tych Stron.
3. Strony godzą się współpracować bezpośrednio lub poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne w celu propagowania w miarę potrzeby, organizowanych regularnie na odpowiednie tematy międzynarodowych sympozjów, włączając w to postęp technologiczny w wyposażeniu i technikach zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.
3. Strony godzą się współpracować w ramach Organizacji lub innych właściwych organizacji międzynarodowych, nad doskonaleniem standardów kompatybilnych wyposażenia technicznych i technik zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.

ARTYKUŁ 9

Współpraca techniczna.

1. Strony podejmują starania w zależności od potrzeby, aby zapewnić pomoc, bezpośrednio albo poprzez Organizację lub inne organizacje międzynarodowe, dotyczącą gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami, tym Stronom, które zwrócą się o pomoc techniczną w zakresie:
  - a) szkolenia personelu,
  - b) zapewnienia dostępu do wyposażenia technicznych, odpowiednich technologii i innych urządzeń,
  - c) udostępnienia innych środków i przedsięwzięć w celu przygotowania się do akcji na wypadki zanieczyszczenia olejowego oraz
  - d) inicjowania wspólnych programów badawczo-rozwojowych.
2. Strony podejmą aktywną współpracę, z uwzględnieniem zastrzeżeń ich krajowego prawa, przepisów i polityki ekonomicznej, w transferze technologii dotyczących gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.

ARTYKUŁ 10

Popieranie dwustronnej i wielostronnej współpracy w zakresie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami.

Strony podejmą kroki, aby zawrzeć dwu- lub wielo-stronne porozumienia w zakresie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami. Kopie takich porozumień będą przekazywane Organizacji, która udostępni je Stronom, na ich wniosek.

ARTYKUŁ 11

Stosunek do innych konwencji i porozumień międzynarodowych.

Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie będzie interpretowane jako zmieniające prawa lub zobowiązania którejkolwiek Strony, wynikające z innych konwencji i międzynarodowych porozumień.

ARTYKUŁ 12

Ustalenia instytucjonalne.

1. Strony wyznaczą Organizację zgodnie z umową i dostępnymi odpowiednimi środkami do prowadzenia działalności mającej na celu zapewnienie następujących funkcji i działań w zakresie:
  - a) usług informacyjnych dotyczących:
    - (i) otrzymywania, zbierania i rozpowszechniania na wniosek Stron informacji przez nie dostarczanych (patrz np. art. 5 ust. 2 i ust. 3; art. 6 ust. 3 i art. 10) i odpowiednich informacji uzyskiwanych z innych źródeł oraz
    - (ii) udzielania pomocy przy określaniu źródeł tymczasowego finansowania kosztów (patrz np. art. 7 ust. 2);
  - b) szkolenia i kształcenia dotyczącego:
    - (i) pomocy w ćwiczeniu zwalczania zanieczyszczeń morza olejami (patrz np. art. 9) oraz
    - (ii) pomocy w organizacji międzynarodowych sympozjów (patrz np. art. 8 ust. 3);

c) usług technicznych dotyczących:

- (i) ułatwienia współpracy w zakresie badań i rozwoju technicznego (patrz np. art. 8 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 oraz art. 9 ust. 1 litera „d”),
- (ii) zapewnienia doradztwa państwom ustanawiającym krajowe lub regionalne możliwości dotyczące reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz
- (iii) analizowania informacji dostarczanych przez Strony (patrz np. art. 5 ust. 2 i ust. 3, art. 6 ust. 3 i art. 8 ust. 1) oraz istotnych informacji uzyskanych z innych źródeł, a także świadczenia państwom doradztwa lub udzielania informacji;

d) pomocy technicznej dotyczącej:

- (i) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej państwom ustanawiającym krajowe lub regionalne możliwości dotyczące reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz
- (ii) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej i doradztwa na wniosek państw, dotkniętych poważnymi wypadkami zanieczyszczenia morza olejami.

2. Wykonując czynności wymienione w niniejszym artykule, Organizacja będzie dążyć indywidualnie lub poprzez porozumienia regionalne do wzmocnienia zdolności państw do zwalczania wypadków zanieczyszczenia morza olejami, korzystając z doświadczeń państw, porozumień regionalnych i przemysłowych, zwracając szczególną uwagę na potrzeby rozwijających się krajów.
3. Przepisy tego artykułu będą wprowadzone w życie, zgodnie z programem, który będzie doskonalony i poddawany przez Organizację stałemu przeglądowi.

ARTYKUŁ 13

Ocena konwencji

Strony będą przeprowadzać w ramach Organizacji oceny efektywności funkcjonowania konwencji w świetle jej założeń, zwłaszcza w odniesieniu do zasad leżących u podstaw pomocy i współpracy w zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami.

ARTYKUŁ 14

Poprawki.

1. Niniejsza konwencja może być zmieniona w jakimkolwiek trybie określonym w poniższym ustępie.
2. Przyjęcie poprawki przez Organizację:
  - a) każda poprawka zaproponowana przez Stronę konwencji powinna być przedstawiona Organizacji i przesłana przez jej Sekretarza Generalnego wszystkim członkom Organizacji oraz wszystkim Stronom co najmniej na sześć miesięcy przed jej rozpatrzeniem,
  - b) każda zaproponowana poprawka i rozesłana w sposób określony wyżej, zostanie przedstawiona do rozpatrzenia Komitetowi Ochrony Środowiska Morskiego -- Organizacji,
  - c) Strony konwencji, niezależnie od tego, czy są czy też nie są członkami Organizacji mają prawo uczestniczyć w pracach Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego,
  - d) poprawki zostaną uchwalone większością dwóch trzecich głosów wyłącznie Stron konwencji obecnych i biorących udział w głosowaniu,
  - e) jeżeli poprawki zostaną przyjęte zgodnie z literą „d”, to powinny być one podane do wiadomości przez Sekretarza Generalnego wszystkim Stronom konwencji w celu ich przyjęcia,
  - f) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do konwencji będzie uważana za przyjętą w dniu, w którym zostanie przyjęta przez dwie trzecie Stron,
(ii) poprawka do uzupełnienia będzie uważana za przyjętą po upływie okresu wyznaczonego w czasie jej uchwalenia przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego z tym, że okres ten nie może być krótszy niż dziesięć

miesiący, chyba że w tym okresie Sekretarzowi Generalnemu zostanie zgłoszony sprzeciw przez co najmniej jedną trzecią Stron;

- g) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do konwencji przyjęta zgodnie z literą „f” podpunkt „(i)” wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą przez Strony, które notyfikowały Sekretarzowi Generalnemu o jej przyjęciu,
- (ii) poprawka do uzupełnienia przyjęta zgodnie z literą „f” podpunkt „(ii)” wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą, w odniesieniu do wszystkich Stron z wyjątkiem tych, które przed tą datą zgłosiły wobec tej poprawki sprzeciw. Każda Strona może w dowolnym czasie wycofać wcześniej zgłoszony sprzeciw w tym przedmiocie poprzez notyfikację Sekretarzowi Generalnemu.

3. Przyjęcie poprawki przez konferencję:

- a) na wniosek Strony, poparty przez co najmniej jedną trzecią Stron, Sekretarz Generalny zwoła konferencję Stron konwencji w celu rozpatrzenia poprawek do konwencji,
- b) poprawkę przyjętą przez taką konferencję większością dwóch trzecich Stron konwencji obecnych i biorących udział w głosowaniu, Sekretarz Generalny poddaje do wiadomości Stronom w celu jej przyjęcia,
- c) o ile konferencja nie postanowi inaczej, poprawka będzie uważana za przyjętą i wejdzie w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępie 2 litera „f” i „g”.

4. Przyjęcie i wejście w życie poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia podlegać będzie procedurze mającej zastosowanie do poprawki do załącznika.

5. Każda Strona, która nie przyjęła poprawki do jakiegokolwiek artykułu lub załącznika zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(i)” lub poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia zgodnie z ustępem 4, lub zgłosiła sprzeciw do poprawki uzupełnienia zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(ii)”, będzie traktowana jako nie będąca Stroną jedynie w odniesieniu do stosowania tej poprawki. Taki tryb postępowania będzie

stosowany do chwili złożenia notyfikacji o przyjęciu poprawki zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(i)” lub wycofania sprzeciwu zgodnie z ustępem 2 litera „g” podpunkt „(ii)”

6. Sekretarz Generalny informuje wszystkie Strony o jakiegokolwiek poprawce, która wejdzie w życie zgodnie z niniejszym artykułem oraz o dacie jej wejścia w życie.
7. Każda notyfikacja o przyjęciu, sprzeciwie lub wycofaniu sprzeciwu do poprawki zgodnie z niniejszym artykułem, powinna być przekazana pisemnie Sekretarzowi Generalnemu, który poinformuje Strony o notyfikacji i dacie jej otrzymania.
8. Uzupełnienie do konwencji będzie zawierać jedynie postanowienia o charakterze technicznym.

ARTYKUŁ 15

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie.

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu w siedzibie Organizacji od dnia 30 listopada 1990 r. do dnia 29 listopada 1991 r., a następnie otwarta do przystąpienia. Każde państwo może stać się Stroną niniejszej konwencji przez:
  - a) podpisanie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia albo
  - b) podpisanie z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, po którym nastąpi ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie albo
  - c) przystąpienie.
2. Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie następuje poprzez złożenie w tym celu odpowiedniego dokumentu Sekretarzowi Generalnemu.

ARTYKUŁ 16

Wejście w życie.

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty, w której co najmniej piętnaście państw podpisze konwencję bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia albo złoży odpowiednie dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zgodnie z artykułem 15.
2. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do mniejszej konwencji po spełnieniu warunków wymaganych do jej wejścia w życie lecz przed datą jej wejścia w życie - ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie nabrają mocy w dniu wejścia w życie niniejszej konwencji albo w trzy miesiące po złożeniu dokumentu, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza.
3. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia po dacie wejścia w życie niniejszej konwencji, stanie się ona obowiązująca w trzy miesiące po złożeniu takiego dokumentu.
4. Każdy złożony dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji po dacie, w której poprawka do konwencji będzie uważana za przyjętą na podstawie artykułu 14, będzie odnosił się do niniejszej konwencji wraz z tą poprawką.

ARTYKUŁ 17

Wypowiedzenie.

1. Niniejsza konwencja może być wypowiedziana przez każdą Stronę w każdym czasie po upływie pięciu lat od daty wejścia jej w życie w stosunku do tej Strony.
2. Wypowiedzenia powinny być dokonane w formie pisemnej notyfikacji Sekretarzowi Generalnemu.
3. Wypowiedzenie nabierze mocy po upływie dwunastu miesięcy od daty otrzymania przez Sekretarza Generalnego notyfikacji o wypowiedzeniu albo po upływie dłuższego okresu wskazanego w tej notyfikacji.

ARTYKUŁ 18

Depozytariusz.

1. Niniejsza konwencja zostanie złożona do depozytu Sekretarzowi Generalnemu.
2. Sekretarz Generalny:
  - a) poinformuje wszystkie państwa, które podpisały niniejszą konwencję lub przystąpiły do niej o:
    - (i) każdym nowym podpisaniu lub złożeniu dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia wraz z datą jego złożenia,
    - (ii) dacie wejścia w życie niniejszej konwencji oraz
    - (iii) depozycie każdego dokumentu wypowiedzenia niniejszej konwencji, dacie jego otrzymania oraz dacie, w której wypowiedzenie nabiera mocy;
  - b) przekaze uwierzytelnione odpisy niniejszej konwencji rządów wszystkich państw, które podpisały lub do niej przystąpiły.
2. Z chwilą wejścia w życie niniejszej konwencji, depozytariusz przekaze Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych jej uwierzytelniony odpis w celu zarejestrowania i ogłoszenia, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

ARTKUŁ 19

Języki.

Niniejsza konwencja została sporządzona w jednym egzemplarzu w języku angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

NA DOWÓD POWYŻSZEGO niżej podpisani^{*)}, należycie upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali niniejszą konwencję.

SPORZĄDZONO w Londynie, dnia trzydziestego listopada tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego roku.

---

^{*)} Podpisy pominięto

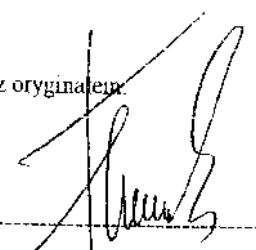
ZALĄCZNIK
ZWROT KOSZTÓW POMOCY

1. a) O ile przed wystąpieniem wypadku zanieczyszczenia morza olejem nie zostało zawarte dwustronne lub wielostronne porozumienie dotyczące ustaleń finansowych w odniesieniu do działań Stron konwencji w zakresie usuwania określonych przypadków zanieczyszczenia olejowego, Strony ponoszą koszty swych działań w tym zakresie zgodnie z podpunktem „(i)” lub „(ii)”:
  - (i) Jeżeli akcja została podjęta przez jedną Stronę na wyraźny wniosek drugiej Strony, Strona występująca o pomoc zwraca Stronie udzielającej pomocy koszty przeprowadzonej przez nią akcji. Strona występująca o pomoc może w każdej chwili cofnąć swój wniosek, ale w takim przypadku zobowiązana jest ona do zwrotu kosztów, które Strona udzielająca pomocy poniosła lub które wynikają z podjętych przez nią zobowiązań związanych z realizacją udzielenia pomocy.
  - (ii) Jeżeli akcja została podjęta przez Stronę z własnej inicjatywy, Strona ta ponosi koszty swojej akcji.
- b) Zasady podane pod literą „a)” będą miały zastosowanie o ile zainteresowane Strony nie uzgodnią inaczej w każdym indywidualnym przypadku.
2. Dopóki w zakresie zwrotu kosztów Strony nie uzgodnią inaczej, koszty akcji podjętej przez Stronę na wniosek innej Strony zostaną rzetelnie skalkulowane zgodnie z prawem i aktualną praktyką Strony udzielającej pomocy.
3. Strona zwracająca się o pomoc i Strona udzielająca pomocy będą, w miarę potrzeby, współpracować w przeprowadzeniu każdej akcji, stosownie do roszczenia odszkodowawczego. W tym celu, wezmą pod uwagę istniejące reżimy prawne. Gdy dla akcji w taki sposób zakończonej, nie ma możliwości uzyskania pełnego zwrotu kosztów poniesionych podczas akcji pomocy, Strona zwracająca się o pomoc może prosić Stronę, która ją udzieliła, o zrzeczenie się zwrotu części kosztów przewyższających kwoty już otrzymane lub o zredukowanie kosztów obliczonych zgodnie z ustępem 2. Może ona również prosić o odroczenie terminu zwrotu tych kosztów. Przy rozpatrywaniu takiej prośby, Strony udzielające pomocy powinny rozważyć w sposób należyty potrzeby krajów rozwijających się.

3. Postanowienia niniejszej konwencji nie będą interpretowane jako naruszające w jakikolwiek sposób prawa Stron do uzyskania od osób trzecich zwrotu kosztów akcji dotyczących zanieczyszczenia lub groźby zanieczyszczenia wynikających z innych mających zastosowanie postanowień i zasad prawa krajowego i międzynarodowego. Specjalną uwagę należy zwracać na Międzynarodową konwencję o odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami z 1969 r. i na Międzynarodową konwencję o utworzeniu międzynarodowego funduszu odszkodowań za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami z 1971 r. oraz na poprawki do tych konwencji.

=== x ===

Za zgodność z oryginałem:

Jerzy Miszczuk
Dyrektor Departamentu Administracji
Morskiej i Śródlądowej

PROTOKÓŁ OPRC-HNS

**PROTOKÓŁ W SPRAWIE GOTOWOŚCI I ZWALCZANIA ZANIECZYSZCZEŃ
MORZA NIEBEZPIECZNYMI I SZKODLIWYMI SUBSTANCJAMI
ORAZ WSPÓŁPRACY W TYM ZAKRESIE, 2000R.**

(Tekst przyjęty przez Konferencję w Londynie
dnia 15 marca 2000 roku)

**PROTOKÓŁ W SPRAWIE GOTOWOŚCI I ZWALCZANIA ZANIECZYSZCZEŃ
MORZA NIEBEZPIECZNYMI I SZKODLIWYMI SUBSTANCJAMI
ORAZ WSPÓŁPRACY W TYM ZAKRESIE, 2000 r.**

STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU,

BĘDĄC STRONAMI Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, sporządzonej w Londynie dnia 30 listopada 1990 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC rezolucję 10, dotyczącą rozszerzenia zakresu Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990r., o substancje niebezpieczne i szkodliwe, przyjętą przez Konferencję w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz międzynarodowej współpracy w tym zakresie, 1990 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC DALEJ, że wykonując rezolucję 10 Konferencji w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz międzynarodowej współpracy w tym zakresie, 1990 r., Międzynarodowa Organizacja Morska zintensyfikowała prace we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi międzynarodowymi organizacjami, dotyczące wszystkich aspektów związanych z gotowością, reagowaniem i współpracą w wypadkach zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi,

UWZGLĘDNIAJĄC zasadę „zanieczyszczający płaci” - jako ogólną zasadę międzynarodowego prawa o ochronie środowiska,

BĘDĄC ŚWIADOME rozwoju strategii, w zakresie włączenia środków ostrożności do polityki Międzynarodowej Organizacji Morskiej,

ŚWIADOME RÓWNIEŻ tego, że w przypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, natychmiastowa i efektywna akcja jest niezbędna dla zminimalizowania szkód, powstałych w wyniku tego typu wypadku,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ARTYKUŁ 1

Postanowienia ogólne.

1. Strony zobowiązują się do podejmowania indywidualnie lub wspólnie wszelkich odpowiednich środków, zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu i jego załącznika, ażeby przygotować się i reagować na wypadek zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.
2. Załącznik do niniejszego protokołu stanowi integralną część protokołu; powołanie się na niniejszy protokół stanowi zarazem powołanie się na załącznik.
3. Protokołu niniejszego nie stosuje się do jakiegokolwiek okrętu wojennego, floty pomocniczej ani do innych statków stanowiących własność państwa lub eksploatowanych przez nie i używanych czasowo wyłącznie w rządowej służbie niehandlowej. Jednakże każda ze Stron zapewni przez podjęcie odpowiednich środków nie utrudniających operacji statkami lub zdolności operacyjnych statków stanowiących jej własność bądź przez nią eksploatowanych, że będą one postępować zgodnie z niniejszym protokołem, w takim zakresie w jakim jest to słuszne i wykonalne

ARTYKUŁ 2

Definicje.

Dla celów niniejszego protokołu:

1. *Wypadek zanieczyszczenia niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami* (zwany dalej „wypadkiem zanieczyszczenia”) oznacza zdarzenie lub szereg zdarzeń o wspólnej genezie, włączając pożar lub wybuch, które powodują lub mogą powodować wyciek do morza, uwolnienie się lub emisję do atmosfery niebezpiecznych i szkodliwych substancji ze statku i które stwarzają lub mogą stwarzać zagrożenie dla środowiska morskiego lub wybrzeże albo dla interesów jednego lub więcej państw, i które wymagają działań ratunkowych lub innych natychmiastowej reakcji.

2. *Niebezpieczne i szkodliwe substancje* oznaczają wszystkie substancje inne niż oleje, które wprowadzone do środowiska morskiego mogą stworzyć zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, niebezpiecznie oddziaływać na organizmy żywe i życie morskie, niszczyć urządzenia lub wpływać na inne wykorzystanie morza.
3. *Porty morskie oraz urządzenia do przeladunku niebezpiecznych i szkodliwych substancji* oznaczają te porty lub urządzenia, w których dokonuje się załadunek lub wyladunek ze statków tego typu substancji.
4. *Organizacja* oznacza Międzynarodową Organizację Morską.
5. *Sekretarz Generalny* oznacza Sekretarza Generalnego Organizacji.
6. *Konwencja OPRC* oznacza Międzynarodową konwencję o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990r.

ARTYKUŁ 3

Plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz raportowanie.

1. Każda Strona będzie wymagała, aby statki uprawnione do podnoszenia jej bandery były wyposażone w plan zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi spowodowanym wypadkiem zanieczyszczenia i będzie wymagała, aby kapitanowie lub inne osoby dowodzące takimi statkami, stosowali się w wymaganym zakresie do procedur raportowania. Zarówno wymagania zawarte w planach jak i procedury raportowania powinny być zgodne z odpowiednimi postanowieniami konwencji opracowanymi przez Organizację, które stały się obowiązujące dla tej Strony. Statkowe plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla jednostek przybrzeżnych, włączając pływające urządzenia produkcyjne, magazynowe i przeladunkowe oraz pływające jednostki magazynowe - powinny być opracowane w ramach krajowych przepisów lub systemów zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwie, do których nie stosuje się tego artykułu.

2. Każda Strona będzie wymagała, aby administracja lub odpowiedzialni za eksploatację portów morskich i urządzeń do przeladunku niebezpiecznych i szkodliwych substancji, pozostających pod jej jurysdykcją posiadali, jeżeli Strona uzna to za właściwe, plany zabezpieczenia przed zagrożeniem powodowanym wypadkiem zanieczyszczenia morza lub podobne ustalenia na wypadek zanieczyszczenia morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami, które powinny być skoordynowane, jeżeli Strona uważa to za właściwe, z systemem krajowym „ustanowionym zgodnie z artykułem 4, i zatwierdzone zgodnie z procedurą ustanowioną przez właściwą administrację krajową.
3. Gdy odpowiednie organy Strony uzyskają informacje o wypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi lub szkodliwymi, powinny powiadomić inne państwa, których interesy mogą być zagrożone przez taki wypadek.

ARTYKUŁ 4

Krajowe i regionalne systemy gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza.

1. Każda Strona ustanowi krajowy system szybkiego i skutecznego reagowania na i zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi. System ten powinien obejmować co najmniej:
  - a) wyznaczenie:
    - (i) właściwego organu lub organów administracji krajowej odpowiedzialnych za gotowość do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz reagowanie na te zanieczyszczenia,
    - (ii) krajowego punktu operacyjnego lub punktów kontaktowych oraz
    - (iii) administracji, która zostanie upoważniona w imieniu państwa do podjęcia działań w zakresie wezwania pomocy lub do decydowania o udzieleniu pomocy na wniosek innych państw,
  - b) opracowanie krajowego planu gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, który stosownie do wytycznych opracowanych przez Organizację, powinien zapewnić pod względem

organizacyjnym współpracę różnych zainteresowanych podmiotów, zarówno publicznych jak i prywatnych.

2. Dodatkowo każda Strona ustali, w granicach swych możliwości, indywidualnie albo w drodze dwu- lub wiele-stronnych umów i stosownie do potrzeb współpracy z przemysłem stoczniowym i przemysłem zajmującym się niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami, administracją portową oraz innymi odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi:
  - a) minimalny zakres wyposażenia do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i niebezpiecznymi, rozmieszczonego stosownie do występującego zagrożenia, oraz instrukcje jego użycia,
  - b) program ćwiczeń dla organizacji zwalczania zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz szkolenie odpowiedniego personelu;
  - c) szczegółowe plany i środki łączności o parametrach umożliwiającym reagowanie na wypadek zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, które powinny być stale dostępne do użycia oraz
  - d) mechanizm lub procedurę postępowania, które umożliwią koordynację akcji i zwalczania wypadku zanieczyszczenia morza, a w razie potrzeby mobilizację niezbędnych zasobów sił i środków.
3. Każda ze Stron zapewni dopływ bieżących informacji do Organizacji, bezpośrednio albo poprzez odpowiednie organizacje lub umowy regionalne, dotyczących:
  - a) lokalizacji siedzib, szczegółów dotyczących posiadanych środków łączności, oraz gdy jest to możliwe, zakresów odpowiedzialności administracji i jednostek organizacyjnych wymienionych w ustępie 1 litera „a”,
  - b) planowanego wyposażenia w sprzęt do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz współpracujących ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę w dziedzinie zwalczania tych

zanieczyszczeń i ratownictwa morskiego, które mogą być udostępniane innym państwom na ich wniosek oraz

- c) krajowego planu zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 5

Współpraca międzynarodowa w zakresie zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi .

1. Strony uzgadniają, że stosownie do swoich możliwości i posiadanych zasobów, będą, na wniosek Strony dotkniętej wypadkiem zanieczyszczenia lub mogącej być nim dotkniętej, współpracowały i udostępniały usługi w zakresie doradztwa, wsparcia technicznego i sprzętu dla podjęcia akcji na wypadek zanieczyszczenia morza, jeżeli rozmiar takiego wypadku to uzasadnia. Finansowanie kosztów pomocy następuje zgodnie z postanowieniami zawartymi w załączniku do niniejszego protokołu.
2. Strona, która zwróciła się o pomoc, może prosić Organizację o pomoc w identyfikacji źródeł tymczasowego finansowania kosztów wymienionych w ustępie 1.
3. Zgodnie z przyjętymi umowami międzynarodowymi, każda Strona podejmie niezbędne prawne i administracyjne środki w celu ułatwienia:
  - a) przybycia i wykorzystania na jej terytorium, oraz odprawy z jej terytorium statków morskich i powietrznych oraz innych środków transportu, zaangażowanych do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi lub transportu ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu potrzebnego dla zwalczania takiego wypadku oraz
  - b) szybkiego wjazdu, przejazdu i wyjazdu z terytorium transportów ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu, o których mowa w literze „a”.

ARTYKUŁ 6

Badania i rozwój.

1. Strony godzą się współpracować bezpośrednio, lub w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne, w zakresie propagowania i wymiany wyników programów badawczych i rozwojowych dotyczących poprawy środowiska morskiego, w oparciu o współczesny stan wiedzy i przygotowania do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, włączając technologie i techniki wykrywania, ograniczania, zbierania, rozpraszania, oczyszczania oraz inne sposoby minimalizowania lub łagodzenia skutków tych wypadków zanieczyszczeń, a także rewaloryzacji środowiska morskiego.
2. Ponadto Strony zobowiązują się ustanowić bezpośrednio lub w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne niezbędną współpracę pomiędzy instytucjami badawczymi tych Stron.
3. Strony godzą się współpracować bezpośrednio lub poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne w celu propagowania, w miarę potrzeby organizowanych regularnie na odpowiednie tematy międzynarodowych sympozjów, włączając w to postęp technologiczny w wyposażaniu i technikach zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.
4. Strony godzą się współpracować w ramach Organizacji lub innych właściwych organizacji międzynarodowych, nad doskonaleniem standardów kompatybilnych wyposażzeń technicznych i technik zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 7

Współpraca techniczna

1. Strony podejmują starania w zależności od potrzeby, aby zapewnić pomoc, bezpośrednio albo poprzez Organizację lub inne organizacje międzynarodowe, dotyczącą gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami

niebezpiecznymi i szkodliwymi, tym Stronom, które zwrócą się o pomoc techniczną w zakresie:

- a) szkolenia personelu,
  - b) zapewnienia dostępu do wyposażenia technicznego, odpowiednich technologii i innych urządzeń,
  - c) udostępnienia innych środków i przedsięwzięć w celu przygotowania się i do akcji na wypadki zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz
  - d) inicjowania wspólnych programów badawczych i rozwojowych.
2. Strony podejmą aktywną współpracę, z uwzględnieniem zastrzeżeń ich krajowego prawa, przepisów i polityki ekonomicznej, w transferze technologii dotyczących gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 8

Popieranie dwustronnej i wielostronnej współpracy w sprawach gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

Strony podejmą kroki, aby zawrzeć dwu- lub wielo-stronne porozumienia w zakresie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi. Kopie takich porozumień będą przekazywane Organizacji, która udostępni te porozumienia Stronom, na ich wniosek.

ARTYKUŁ 9

Stosunek do innych konwencji i porozumień międzynarodowych.

Żadne z postanowień niniejszego protokołu nie będzie interpretowane jako zmieniające prawa lub zobowiązania którejkolwiek Strony, wynikające z innych konwencji i międzynarodowych porozumień.

ARTYKUŁ 10

Ustalenia instytucjonalne.

1. Strony wyznaczają Organizację zgodnie z umową i dostępnymi odpowiednimi i środkami do prowadzenia działalności mającej na celu zapewnienie następujących funkcji i działań w zakresie:
  - a) usług informacyjnych dotyczących:
    - (i) otrzymywania, zbierania i rozpowszechniania na wniosek Strony, informacji przez nie dostarczanych i odpowiednich informacji uzyskiwanych z innych źródeł oraz
    - (ii) udzielania pomocy przy określaniu źródeł tymczasowego finansowania kosztów;
  - b) szkolenia i kształcenia dotyczącego:
    - (i) pomocy w ćwiczeniu zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi,
    - (ii) pomocy w organizacji międzynarodowych sympozjów;
  - c) usług technicznych dotyczących:
    - (i) ułatwiania współpracy w zakresie badań i rozwoju technicznego,
    - (ii) zapewnienia doradztwa państwom ustanawiającym krajowe lub regionalne możliwości dotyczące reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami,
    - (iii) analizowania dostarczanych przez Strony informacji oraz istotnych informacji uzyskanych z innych źródeł, a także świadczenia państwom doradztwa lub udzielania informacji;
  - d) pomocy technicznej dotyczącej:
    - (i) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej państwom ustanawiającym krajowe lub regionalne możliwości dotyczące

reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza oraz

- (ii) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej i doradztwa na wniosek państw dotkniętych poważnymi wypadkami zanieczyszczenia morza.
2. Wykonując czynności wymienione w niniejszym artykule, Organizacja będzie dążyć indywidualnie lub poprzez porozumienia regionalne do wzmocnienia zdolności państw, do zwalczania wypadków zanieczyszczeń morza, korzystając z doświadczeń państw, porozumień regionalnych i przemysłowych, zwracając szczególną uwagę na potrzeby rozwijających się krajów.
  3. Postanowienia tego artykułu będą wprowadzane w życie, zgodnie z programem,, który będzie doskonalony i poddawany przez Organizację stałemu przeglądowi.

ARTYKUŁ 11

Ocena protokołu.

Strony będą przeprowadzać w ramach Organizacji oceny efektywności funkcjonowania protokołu w świetle jego założeń, zwłaszcza w odniesieniu do zasad leżących u podstaw pomocy i współpracy w zwalczaniu zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi .

ARTYKUŁ 12

Poprawki.

1. Niniejszy protokół może być zmieniony w jakimkolwiek trybie określonym w poniższym ustępie.
2. Przyjęcie poprawki przez Organizację:

- a) każda poprawka zaproponowana przez Stronę protokołu powinna być przedstawiona Organizacji i przestana przez jej Sekretarza Generalnego wszystkim członkom Organizacji oraz wszystkim Stronom co najmniej na sześć miesięcy przed jej rozpatrzeniem;
- b) każda zaproponowana poprawka i rozesłana w sposób określony wyżej, zostanie przedstawiona do rozpatrzenia Komitetowi Ochrony Środowiska Morskiego – Organizacji;
- c) Strony protokołu, niezależnie od tego, czy są czy też nie są członkami Organizacji mają prawo uczestniczyć w pracach Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego;
- d) poprawki zostaną uchwalone większością dwóch trzecich głosów, wyłącznie Stron protokołu obecnych i biorących udział w głosowaniu;
- e) jeżeli poprawki zostaną przyjęte zgodnie z literą „d”, to powinny być one podane do wiadomości przez Sekretarza Generalnego wszystkim Stronom protokołu w celu ich przyjęcia;
- f) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do protokołu będzie uważana za przyjętą w dniu, w którym dwie trzecie Stron powiadomi Sekretarza Generalnego o jej przyjęciu,

(ii) poprawka do uzupełnienia będzie uważana za przyjętą po upływie okresu wyznaczonego przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego w czasie jej uchwalenia, zgodnie z literą „d” - z tym, że okres ten nie może być krótszy niż dziesięć miesięcy, chyba że w tym okresie zgłosi sprzeciw Sekretarzowi Generalnemu co najmniej jedna trzecia Stron;
- g) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do protokołu przyjęta zgodnie z literą „f” podpunkt „(i)” wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą przez Strony, które notyfikowały Sekretarza Generalnego o jej przyjęciu.

- (ii) poprawka do uzupełnienia przyjęta zgodnie z literą „f” podpunkt „(ii)” wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą, w odniesieniu do wszystkich Stron z wyjątkiem tych, które przed tą datą zgłosiły wobec tej poprawki sprzeciw. Każda Strona może w dowolnym czasie wycofać wcześniej zgłoszony sprzeciw w tym przedmiocie poprzez notyfikację Sekretarzowi Generalnemu.

3. Przyjęcie poprawki przez konferencję:

- a) na wniosek Strony, poparty przez co najmniej jedną trzecią Stron, Sekretarz Generalny zwoła konferencję Stron protokołu w celu rozpatrzenia poprawek do protokołu.
- b) poprawkę przyjętą przez taką konferencję większością dwóch trzecich Stron protokołu obecnych i biorących udział w głosowaniu, Sekretarz Generalny poddaje do wiadomości Stronom w celu jej przyjęcia,
- c) o ile konferencja nie postanowi inaczej, poprawka będzie uważana za przyjętą i wejdzie w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępie 2 litera „f” i „g”.

4. Przyjęcie i wejście w życie poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia podlegać będzie procedurze mającej zastosowanie do poprawki do załącznika.

5. Każda Strona, która:

- a) nie przyjęła poprawki do artykułu lub załącznika zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(i)” lub
- b) nie przyjęła poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia zgodnie z ustępem 4 lub
- c) zgłosiła sprzeciw do poprawki uzupełnienia zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(ii)”

będzie traktowana jako nie będąca Stroną jedynie w odniesieniu do stosowania tej poprawki. Taki tryb postępowania będzie stosowany do chwili złożenia

notyfikacji o przyjęciu poprawki zgodnie z ustępem 2 litera „f” podpunkt „(i)” lub wycofania sprzeciwu zgodnie z ustępem 2 litera „g” podpunkt „(ii)”.

6. Sekretarz Generalny informuje wszystkie Strony o jakiegokolwiek poprawce, która wejdzie w życie zgodnie z niniejszym artykułem oraz o dacie jej wejścia w życie.
7. Każda notyfikacja o przyjęciu, sprzeciwie lub wycofaniu sprzeciwu do poprawki według niniejszego artykułu, powinna być przekazana pisemnie Sekretarzowi Generalnemu, który poinformuje Strony o notyfikacji i dacie jej otrzymania.
8. Uzupełnienie do protokołu będzie zawierać jedynie postanowienia o charakterze technicznym.

ARTYKUŁ 13

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie.

1. Niniejszy protokół będzie otwarty do podpisu w siedzibie Organizacji od dnia 15 marca 2000 roku do dnia 14 marca 2001 roku, a następnie otwarty do przystąpienia. Każde państwo będące stroną Konwencji OPRC może stać się Stroną niniejszego Protokołu przez:
  - a) podpisanie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia albo
  - b) podpisanie z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, po którym nastąpi ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie albo
  - c) przystąpienie.
2. Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie następuje poprzez złożenie w tym celu odpowiedniego dokumentu Sekretarzowi Generalnemu.

ARTYKUŁ 14

Państwa posiadające więcej niż jeden system prawny.

1. Jeśli państwo będące Stroną Konwencji OPRC składa się z dwóch lub więcej jednostek terytorialnych, w których są odpowiednio stosowane różne systemy prawne odnoszące się do spraw, objętych tym protokołem, to może ono w trakcie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zadeklarować, że ten protokół będzie obejmował wszystkie jednostki terytorialne lub tylko jedną względnie więcej, w których będzie obowiązywać Konwencja OPRC i że deklaracja ta może zostać zmieniona poprzez złożenie innej deklaracji w każdym czasie.
2. Każda taka deklaracja będzie notyfikowana depozytariuszowi na piśmie, wyraźnie wyszczególniającym jednostkę lub jednostki terytorialne, w których protokół będzie miał zastosowanie. W przypadku modyfikacji, należy w deklaracji wyraźnie wyszczególnić jednostkę lub jednostki terytorialne, w których protokół będzie miał dalej zastosowanie i datę, od kiedy zmiana ta wejdzie w życie.

ARTYKUŁ 15

Wejście w życie

1. Niniejszy protokół wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty, w której co najmniej piętnaście państw albo podpisze protokół bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia albo złoży odpowiednie dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zgodnie z artykułem 13.
2. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego protokołu po spełnieniu warunków wymaganych do jego wejścia w życie - lecz przed datą jego wejścia w życie - ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie nabierają mocy w dniu wejścia w życie niniejszego protokołu albo w trzy miesiące po złożeniu dokumentu, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza.

3. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia po dacie wejścia w życie niniejszego protokołu, stanie się on obowiązujący w trzy miesiące po złożeniu takiego dokumentu.
4. Każdy złożony dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego protokołu po dacie, w której poprawka do protokołu będzie uważana za przyjętą na podstawie artykułu 12, będzie odnosił się do niniejszego protokołu wraz z tą poprawką.

ARTYKUŁ 16

Wypowiedzenie

1. Niniejszy protokół może być wypowiedziany przez każdą Stronę w każdym czasie po upływie pięciu lat od daty wejścia jego w życie w stosunku do tej Strony.
2. Wypowiedzenie powinno być dokonane w formie pisemnej notyfikacji Sekretarzowi Generalnemu.
3. Wypowiedzenie nabierze mocy po upływie dwunastu miesięcy od daty otrzymania przez Sekretarza Generalnego notyfikacji o wypowiedzeniu albo po upływie dłuższego okresu wskazanego w tej notyfikacji.
4. Strona wypowiadająca Konwencję OPRC automatycznie wypowiada również protokół.

ARTYKUŁ 17

Depozytariusz

1. Niniejszy Protokół zostanie złożony do depozytu Sekretarzowi Generalnemu.
2. Sekretarz Generalny:

- a) poinformuje wszystkie państwa, które podpisały niniejszy protokół lub przystąpiły do niego o:
- (i) każdym nowym podpisaniu lub złożeniu dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia wraz z datą jego złożenia,
  - (ii) każdej deklaracji sporządzonej zgodnie z artykułem 14,
  - (iii) dacie wejścia w życie niniejszego protokołu oraz
  - (iv) depozycie każdego dokumentu wypowiedzenia niniejszego Protokołu, dacie jego otrzymania oraz dacie, od której wypowiedzenie nabiera mocy;
- b) przekaże uwierzytelnione odpisy niniejszego protokołu rządów wszystkich państw, które go podpisały lub do niego przystąpiły.
3. Z chwilą wejścia w życie niniejszego protokołu, depozytariusz przekaże Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych jego uwierzytelniony odpis w celu zarejestrowania i ogłoszenia, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

ARTKUŁ 18

Języki

Niniejszy Protokół został sporządzony w jednym egzemplarzu w języku angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny

NA DOWÓD POWYŻSZEGO niżej podpisani, należycie upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali niniejszy Protokół.

SPORZĄDZONO w Londynie, dnia piętnastego marca dwutysięcznego roku.

ZAŁĄCZNIK

ZWROT KOSZTÓW POMOCY

1.

a) O ile przed wystąpieniem wypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi nie zostało zawarte dwustronne lub wielostronne porozumienie dotyczące ustaleń finansowych w odniesieniu do działań Stron w zakresie usuwania określonych przypadków takiego zanieczyszczenia, Strony ponoszą koszty swych działań związanych z zanieczyszczeniem zgodnie z podpunktem „(i)” lub podpunktem „(ii)”,

(i) Jeżeli akcja została podjęta przez jedną Stronę na wyraźny wniosek drugiej Strony, Strona występująca o pomoc zwraca Stronie udzielającej pomocy koszty przeprowadzonej przez nią akcji. Strona występująca o pomoc może w każdej chwili cofnąć swój wniosek, ale w takim przypadku zobowiązana jest do zwrotu kosztów, które Strona udzielająca pomocy poniosła lub które wynikają z podjętych przez nią zobowiązań związanych z realizacją udzielenia pomocy,

(ii) Jeżeli akcja została podjęta przez Stronę z własnej inicjatywy, Strona ta ponosi koszty swej akcji,

b) Zasady podane pod literą „a” będą miały zastosowanie o ile zainteresowane Strony nie uzgodnią inaczej w każdym indywidualnym przypadku.

2. Dopóki w zakresie zwrotu kosztów Strony nie uzgodnią inaczej, koszty akcji podjętej przez Stronę na wniosek innej Strony zostaną rzetelnie skalkulowane zgodnie z prawem i aktualną praktyką Strony udzielającej pomocy.

3. Strona zwracająca się o pomoc i Strona udzielająca pomocy będą, w miarę potrzeby, współpracować w przeprowadzeniu każdej akcji, stosownie do roszczenia odszkodowawczego. W tym celu, wezmą pod uwagę istniejące reżimy

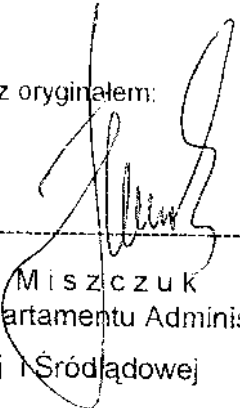

prawne. Gdy dla akcji w taki sposób zakończonej, nie ma możliwości uzyskania pełnego zwrotu poniesionych kosztów akcji pomocy, Strona zwracająca się o pomoc może prosić Stronę, która ją udzieliła, o zrzeczenie się zwrotu części kosztów przewyższających kwoty już otrzymane lub o zredukowanie kosztów obliczonych zgodnie z ustępem 2. Może ona również prosić o odroczenie terminu zwrotu tych kosztów. Przy rozpatrywaniu takiej prośby, Strony udzielające pomocy powinny rozważyć w sposób należyty potrzeby krajów rozwijających się.

4. Postanowienia niniejszego protokołu nie będą interpretowane jako naruszające w jakikolwiek sposób prawa Stron do uzyskania od osób trzecich zwrotu kosztów akcji dotyczących zanieczyszczenia lub groźby zanieczyszczenia, które wynikają z innych mających zastosowanie postanowień i zasad prawa krajowego oraz międzynarodowego.

--- x ---

Za zgodność z oryginałem:

Jerzy Miszczuk
Dyrektor Departamentu Administracji
Morskiej i Śródlądowej

MIĘDZY Narodowa Organizacja Morska

ul. Albert Embankment Nr 4

LONDYN SE1 7 SR

Pismo okólne Nr 2302

11 kwietnia 2001r.

Dot. B1/C/3.02

Do: Wszystkich Stowarzyszonych Członków IMO
Wszystkich Krajów Niestowarzyszonych w IMO

Temat: Protokół o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000 r.

Sekretarz Generalny Międzynarodowej Organizacji Morskiej ma zaszczyt poinformować, że na podstawie art. 13 Protokołu o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza szkodliwymi i niebezpiecznymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000 r., był on wyłożony do podpisu w okresie od 15 marca 2000 r. do 14 marca 2001 r.

W tym okresie podpisy złożyli przedstawiciele 7 państw. Wykaz dat i podpisujących wraz z innymi informacjami przedstawia się poniżej:

W IMIENIU BRAZYLI

(podpisał) Paragibe S. Tarrago

23 października 2000 r.

z zastrzeżeniem ratyfikacji

W IMIENIU DANII

(podpisał) J. Magner

15 marca 2000 r.

z zastrzeżeniem ratyfikacji oraz zastrzeżeniem
wyłączenia zastosowania konwencji w odniesieniu do
Wysp Faroe i Grenlandii

W IMIENIU FINLANDII

(podpisał) Pertti Salolainen

21 grudnia 2000 r.

z zastrzeżeniem przystąpienia do umowy

W IMIENIU FRANCJI

(podpisał) D. Bernard
z zastrzeżeniem poddania procesowi
legislacyjnemu wynikającemu z konstytucji.

15 marca 2000 r.

W IMIENIU NIEMIEC

(podpisali) Hans-Fredrich von Ploetz
Elke Ferner
z zastrzeżeniem ratyfikacji

15 marca 2000 r.

W IMIENIU GRECJI

(podpisali) C. Pittaras
A. Ampatzoglou
z zastrzeżeniem ratyfikacji

15 marca 2000 r.

W IMIENIU NIDERLANDÓW

(podpisał) W. Bentink
z zastrzeżeniem ratyfikacji

26 lutego 2001 r.

AKT KOŃCOWY KONFERENCJI W SPRAWIE MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY
DOTYCZĄCEJ GOTOWOŚCI I REAGOWANIA W WYPADKACH ZANIECZYSZCZEŃ
SUBSTANCJAMI NIEBEZPIECZNYMI I SZKODLIWYMI.

Tekst przyjęty przez Konferencję

1. Rezolucja 10 Konferencji w sprawie Międzynarodowej współpracy dotyczącej gotowości i reagowania na zanieczyszczenia olejowe, 1990 r. (Konferencji OPRC), upoważniła Międzynarodową Organizację Morską (Organizacja) do zainicjowania prac związanych z opracowaniem odpowiedniego instrumentu prawnego dotyczącego rozszerzenia zakresu Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990r., mających na celu zastosowanie tej konwencji w całości lub w części do wypadków zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, innymi niż olej i przygotowanie w wyniku tych prac odpowiednich propozycji.
2. Zgodnie z artykułem 2 litera „b” Konwencji o Międzynarodowej Organizacji Morskiej oraz zgodnie z rezolucją 10 Konferencji OPRC, Komitet Ochrony Środowiska Morskiego-Organizacji w czasie swojej czterdziestej drugiej sesji uzgodnił propozycję o zwołaniu konferencji dyplomatycznej w celu rozpatrzenia możliwości przyjęcia protokołu o gotowości, reagowaniu i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, którą Rada podczas osiemdziesiątej drugiej sesji zaakceptowała.
3. Konferencja odbyła się w siedzibie Międzynarodowej Organizacji Morskiej w Londynie, w dniach od 9 do 15 marca 2000 roku.

4. W konferencji brali udział 79 przedstawicieli reprezentujących Państwa:

ALGIERIĘ

ANGOLE

ANTIGUA I BARBUDE

ARGENTYNĘ

BARBADOS

BELGIĘ

BRAZYLIE

KANADĘ

CHILE

CHINY

KOLUMBIĘ

KONGO

WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ

KUBĘ

CYPR

LUDOWO DEMOKRATYCZNĄ REPUBLIKĘ

KOREI

DANIĘ

DOMINIKANĘ

EKWADOR

EGIPT

SALWADOR

ESTONIĘ

FINLANDIĘ

FRANCJĘ

GABON

NIEMCY

GRECJĘ

INDIE

INDONEZJĘ

AUSTRALIE

AUSTRIĘ

BAHAMY

BANGLADESZ

ŁOTWĘ

LIBERIĘ

MALEZJĘ

MALTE

WYSPY MARSHALLA

MEKSYK

MAROKO

NAMIBIĘ

NIDERLANDY

NOWA ZELANDIĘ

NIGERIĘ

NORWEGIĘ

OMAN

PANAMĘ

PERU

FILIPINY

POLSKĘ

PORTUGALIĘ

REPUBLIKĘ KOREI

FEDERACJĘ ROSYJSKĄ

SAINT VINCENT I GRENADINY

ARABIĘ SAUDYJSKĄ

SINGAPUR

SŁOWENIĘ

REPUBLIKĘ POŁUDNIOWEJ

AFRYKI

IRAN
IRLANDIĘ
IZRAEL
WŁOCHY
JAMAJKĘ
JAPONIĘ
KENIĘ
TURCJĘ
UKRAINĘ
ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO
WIELKIEJ BRYTANII
STANY ZJEDNOCZONE

HISZPANIĘ
SZWECJĘ
ARABSKĄ REPUBLIKĘ SYRII
TAJLANDIĘ
TRYNIDAD I TOBAGO
TUNEZJĘ
URUGWAJ
VANUATU
WENEZUELE
JEMEN

5. Wymienieni poniżej Członkowie Stowarzyszeni Organizacji byli reprezentowani na konferencji:

HONG KONG
CHINY

6. Wymieniona poniżej organizacja systemu Narodów Zjednoczonych była reprezentowana na konferencji:

UNITED NATIONS ENVIRONMENT PROGRAMME (UNEP)

7. Obserwatorzy wymienionych poniżej organizacji międzyrządowych uczestniczyli w konferencji:

COMMISSION OF EUROPEAN COMMUNITIES (EC)
INTERNATIONAL MOBILE SATELLITE ORGANIZATION (IMSO)

8. Obserwatorzy wymienionych poniżej międzynarodowych organizacji pozarządowych również uczestniczyli w konferencji:

INTERNATIONAL CHAMBER OF SHIPPING (ICS)
INTERNATIONAL UNION OF MARINE INSURANCE (IUMI)
INTERNATIONAL CONFEDERATION OF FREE TRADE UNIONS (ICFTU)
BALTIC AND INTERNATIONAL MARITIME COUNCIL (BIMCO)
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF CLASSIFICATION SOCIETIES (IACS)
OIL COMPANIES INTERNATIONAL MARINE FORUM (OCIMF)
INTERNATIONAL FEDERATION OF SHIPMASTERS' ASSOCIATIONS (IFSMA)
ASSOCIATION OF EUROPEAN SHIPBUILDERS AND SHIPREPAIRERS
(AWES)
SOCIETY OF INTERNATIONAL GAS TANKER AND TERMINAL OPERATORS
LIMITED (SIGTTO)
INTERNATIONAL ROAD TRANSPORT UNION (IRU)
GREENPEACE INTERNATIONAL
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF DRY CARGO SHIPOWNERS
(INTERCARGO)
INSTITUTE OF MARINE ENGINEERS (IME)
INTERNATIONAL TANKER OWNERS POLLUTION FEDERATION LIMITED
(ITOPF)
INTERNATIONAL UNION FOR CONSERVATION OF NATURE AND NATURAL
RESOURCES (IUCN)
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF OIL & GAS PRODUCERS (OGP)
WORLD NUCLEAR TRANSPORT INSTITUTE (WNTI)

9. Konferencja została otwarta przez Pana W. A. O'Neil Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Organizacji Morskiej.

10. Przewodniczącym konferencji wybrano Pana R. Stamm (Niemcy).

11. Wiceprzewodniczącymi wybranymi przez konferencję zostali:

Kapitan L. Diaz-Monclus (Wenezuela)
Pan G. Eneh (Nigeria)
Kapitan A.Othman (Malezja)

12. W skład Sekretariatu konferencji weszli następujący funkcjonariusze:

Sekretarz Generalny: Pan W.A. O'Neil,
Sekretarz Generalny Międzynarodowej Organizacji
Morskiej

Sekretarz Wykonawczy: Pan O. Khalimonov
Dyrektor Działu Środowiska Morskiego

Zastępcy Sekretarza
Wykonawczego: Pan K. Sekimizu
Starszy Zastępca Dyrektora Działu Środowiska
Morskiego

Pan J.-C. Sainlos
Starszy Zastępca Dyrektora Działu Środowiska
Morskiego.

13. Konferencja ustanowiła Grupę Roboczą konferencji upoważnioną do rozpatrzenia projektu tekstu protokołu o gotowości, reagowaniu i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz związanych z nią rezolucji.

14. Na przewodniczących Komitetów wybrano:

Przewodniczący: Pan T. Melhuish (Kanada)
Wiceprzewodniczący: Pan Jin-Ho Park (Republika Korei)
Pan Mohamed Ibrahim El Shinawy (Egipt)

15. Za podstawę pracy Konferencja przyjęła wymienione poniżej dokumenty, zaproponowane przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego:

- projekt tekstu Protokołu o gotowości, reagowaniu i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, przygotowany przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego oraz
- projekty rezolucji Konferencji przygotowane przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego.

16. Konferencja rozpatrzyła również propozycje i uwagi do wyżej wymienionych dokumentów, dostarczone Konferencji przez Rządy i Członka Stowarzyszonego Organizacji.

17. W wyniku obrad, jak zapisano w sprawozdaniu ustaleń sesji plenarnych, Konferencja przyjęła Protokół o gotowości, reagowaniu i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, 2000 r.. Protokół jest zawarty w Załączniku 1 do Aktu końcowego.

18. Konferencja przyjęła też następujące rezolucje:

Rezolucja 1 Przystąpienie i ratyfikacja Międzynarodowej konwencji o współpracy, reagowaniu i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń olejowych, 1990 r. (Konwencji OPRC) oraz wczesne wprowadzenie w życie protokołu w sprawie gotowości, reagowania i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, 2000 r. (Protokołu OPRC-HNS).

Rezolucja 2 Wczesne wprowadzenie w życie Międzynarodowej konwencji o odpowiedzialności i odszkodowaniu za szkody powstałe w wyniku przewozu drogą morską substancji niebezpiecznych i szkodliwych, 1996 r. (Konwencji HNS, 1996 r.).

Rezolucja 3 Rozwijanie pomocy technicznej.

- Rezolucja 4   Rozwijanie i wprowadzenie w życie programu szkolenia w zakresie gotowości i reagowania w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.
- Rezolucja 5   Współpraca techniczna.
- Rezolucja 6   Wczesne wprowadzenie w życie postanowień artykułu 10 protokołu w sprawie gotowości, reagowania i współpracy w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, 2000 r. (Protokół OPRC-HNS).

Rezolucje te znajdują się w Załączniku 2 do niniejszego Aktu końcowego.

19. Akt końcowy, zawierający te załączniki, został sporządzony w jednobrzmiącym oryginale w języku angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim i będzie przechowywany przez Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Organizacji Morskiej.
20. Sekretarz Generalny Międzynarodowej Organizacji Morskiej prześle poświadczone kopie niniejszego Aktu końcowego wraz z załącznikami oraz poświadczone kopie autentycznego tekstu protokołu rządów państw zaproszonych do udziału w konferencji, zgodnie z życzeniem tych rządów.

NA DOWÓD POWYŻSZEGO niżej podpisani złożyli swoje podpisy pod niniejszym Aktem końcowym.

SPORZĄDZONO w Londynie dnia piętnastego marca dwutysięcznego roku.

UZASADNIENIE WNIOSKU O RATYFIKACJE:

- **Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990 r. oraz**
- **Protokołu w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000r.**

Międzynarodowa konwencja o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami i współpracy w tym zakresie, 1990 r. zwana dalej „Konwencją OPRC” została przygotowana w następstwie wypadku morskiego zbiornikowca olejowego „Exxon Valdez” na Alasce przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego Międzynarodowej Organizacji Morskiej z inicjatywy 9 państw (w tym Rzeczypospolitej Polskiej).

Zgodnie z upoważnieniem Ministra Spraw Zagranicznych Konwencję tę podpisał 7 listopada 1991 r. w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Pan Jerzy Vonau – Dyrektor Departamentu Administracji Morskiej i Śródlądowej (z zastrzeżeniem ratyfikacji - tryb przewidziany w art. 15 ust. 1 lit. b Konwencji OPRC). W załączeniu pismo okólnie Nr 1550 z 22 listopada 1991 r.

Do dnia 25 stycznia 2001 r. do umowy tej przystąpiło 56 państw. Konwencja weszła w życie 13 maja 1995 r.

Protokół w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000 r., zwany dalej „Protokołem OPRC- HNS”, został przyjęty przez Konferencję dyplomatyczną zwołaną z inicjatywy Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego – Międzynarodowej Organizacji Morskiej w dniu 15 marca 2000 r. Akt końcowy Konferencji dyplomatycznej podpisał Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu i Gospodarki Morskiej Pan Andrzej S. Grzelakowski. Według pisma okólnego IMO Nr 2302 z dnia 11 kwietnia 2001 r. Protokół podpisało 7 państw Stron Konwencji OPRC: Brazylia, Dania, Francja, Finlandia, Niemcy, Grecja i Holandia.

Zaznaczyć należy, że związanie Protokołem OPRC-HNS jest możliwe tylko w przypadku ratyfikacji Konwencji OPRC. Międzynarodowa Organizacja Morska wymaga bowiem, aby kraje morskie zobowiązały się do współpracy w zwalczaniu zagrożeń i zanieczyszczeń morza substancjami olejowymi i chemicznymi.

Konwencja OPRC i Protokół OPRC-HNS nawiązują do postanowień Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, 1973 r. uzupełnionej Protokołem z 1978 r., zwanej dalej „Konwencją MARPOL 73/78” (Dz. U. z 1987 r. Nr 17, poz. 101), w szczególności zaś do art. 8 i Protokołu I.

Szczegółowa analiza działań podjętych w celu zwalczania skutków wypadku morskiego spowodowanego przez tankowiec „Exxon Valdez” wykazała, że istniała w tym czasie luka w prawie międzynarodowym. Uniemożliwiała ona instytucjonalną współpracę w niesieniu niezbędnej pomocy technicznej państwu dotkniętemu katastrofalnym rozlewem w sytuacji, gdy państwo lub region nie posiadają wystarczających sił i środków do samodzielnego likwidowania rozlewu na morzu. Lukę tę wypełniają Konwencja OPRC i Protokół OPRC-HNS. Z uwagi na przedmiot regulacji zrezygnowano z nowelizacji Konwencji MARPOL 73/78 na rzecz przyjęcia Konwencji OPRC oraz Protokołu OPRC-HNS zamiast nowelizacji Konwencji OPRC. Podyktowane to zostało koniecznością uniknięcia

proceduralnych trudności z wprowadzeniem w życie poprawek i koniecznością powtórnego ratyfikowania znowelizowanych Konwencji MARPOL 73/78 i Konwencji OPRC.

Konwencja OPRC, jak i Protokół OPRC-HNS zobowiązują strony do podejmowania indywidualnie lub wspólnie akcji zmierzających do likwidacji zanieczyszczeń środowiska morskiego, nakładają na statki i platformy wiertnicze obowiązek posiadania na pokładzie planu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami oraz współpracy z administracją kraju nadbrzeżnego. Umowy te zawierają szczegółowe zasady i tryb wzajemnego informowania o rozlewach olejowych, obowiązkach stron i działaniu powypadkowym, współpracy regionalnej i globalnej, łącznie z gwarancjami do swobodnego przemieszczania się środków technicznych i personelu zaangażowanych w likwidację skutków katastrofalnego rozlewu olejowego lub chemicznego na obszarze morskim strony. Zobowiązują również strony do ustanowienia narodowych lub regionalnych służb i kompleksowych systemów zwalczania zagrożeń środowiska morskiego. Ustalają zasady współpracy z poszkodowanymi w zwalczaniu rozlewów olejów i innych szkodliwych substancji chemicznych oraz niesienia szybkiej pomocy. Dużą wagę przywiązują do badań naukowych, w tym budowy wspólnych programów naukowo-badawczych, wymiany informacji, transferu technologii i pomocy technicznej, szczególnie dla krajów rozwijających się.

Wprowadzenie w życie tych umów międzynarodowych przyczyni się do podniesienia gotowości i skuteczności wysiłków Stron Konwencji MARPOL 73/78 w zwalczaniu zanieczyszczeń olejowych i innych szkodliwych substancji chemicznych w rejonach pozbawionych możliwości samodzielnego rozwiązania tych problemów. Konwencja OPRC i Protokół OPRC-HNS wzięły pod uwagę fakt, że wymagane efekty ochrony środowiska można osiągnąć przy znacznie niższych kosztach poprzez współpracę krajów morskich i zaangażowanie istniejącego potencjału technicznego zainteresowanego przemysłu naftowego. Są one również istotnym wkładem i uzupełnieniem narodowych i regionalnych systemów tam wszędzie, gdzie one istnieją (tak, jak w przypadku Morza Bałtyckiego).

Konwencja OPRC i Protokół OPRC-HNS składają się z preambuły, artykułów oraz załączników określających zasady zwrotu kosztów pomocy.

Układ przepisów Konwencji OPRC oraz Protokołu OPRC-HNS jest zbliżony.

W Protokole OPRC-HNS dodano art. 14 odnoszący się do państw posiadających więcej niż jeden system prawny, np. Chiny i Hong-Kong.

W celu kompleksowego uregulowania zagadnień Konwencji OPRC konferencja dyplomatyczna przyjęła również 10 rezolucji, które odnoszą się do problematyki związanej z implementacją tej Konwencji, jej funkcjonowaniem, zapewnieniem źródeł finansowania i pomocy technicznej krajom rozwijającym się. Są to następujące rezolucje:

- Nr 1 - „Odesłania do umów międzynarodowych i innych dokumentów opracowanych przez Międzynarodową Organizację Morską, wymienionych w artykułach Konwencji OPRC”,
- Nr 2 - „Implementacja Konwencji OPRC, do chwili jej wejścia w życie”,
- Nr 3 - „Wczesne wprowadzenia w życie postanowień art.12 Konwencji OPRC”,
- Nr 4 - „Implementacja postanowień art.6 Konwencji OPRC”,
- Nr 5 - „Utworzenie składów sprzętu do zwalczania zanieczyszczeń olejowych”,
- Nr 6 - „Rozwijanie pomocy technicznej”,

- Nr 7 - „Opracowanie i realizacja programu szkolenia w zakresie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń”,
- Nr 8 - „Doskonalenie usług ratowniczych”,
- Nr 9 - „Współpraca pomiędzy państwami i towarzystwami ubezpieczeniowymi”,
- Nr 10 - „Rozszerzenia zakresu Konwencji OPRC o substancje niebezpieczne i szkodliwe”.

Natomiast w odniesieniu do Protokołu OPRC-HNS przyjęto 6 następujących rezolucji:

- Nr 1 - „Przystąpienie i ratyfikacja Międzynarodowej konwencji o gotowości i zwalczaniu zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990 r. (Konwencji PRC) oraz wczesne wdrożenie w życie Protokołu w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000 r. (Protokołu OPRC-HNS)”
- Nr 2 - „Wczesne wprowadzenie w życie Międzynarodowej konwencji w sprawie ograniczenia odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie środowiska morskiego spowodowane transportem morską substancji niebezpiecznych i szkodliwych 1996r. (Konwencji HNS 1996 r.)”
- Nr 3 - „Rozwijanie pomocy technicznej”
- Nr 4 - „Rozwijanie i wprowadzanie w życie programu szkolenia w zakresie gotowości i reagowania w wypadkach zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi”
- Nr 5 - „Współpraca techniczna”
- Nr 6 - „Wczesne wprowadzenie w życie postanowień art. 10 Protokołu w sprawie gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie, 2000 r. (Protokołu OPRC-HNS)”

Potrzeba i cel związania RP Konwencją OPRC i Protokołem OPRC - HNS.

Ratyfikowanie wyżej wymienionych umów międzynarodowych stanowić będzie pełne wykonanie zobowiązań wynikających z Konwencji MARPOL 73/78 w odniesieniu do Morza Bałtyckiego. Konwencja OPRC i Protokół OPRC-HNS zapewniają warunki współpracy międzynarodowej oraz korzystania z najnowszych osiągnięć światowych. Umożliwiają one również przedstawienie na forum międzynarodowym własnych osiągnięć organizacyjno - technicznych i naukowych. Stwarzają realne warunki niesienia wzajemnej pomocy, co będzie uwzględnione w programie inwestycyjnym morskiej służby zwalczania rozlewów na Morzu Bałtyckim o charakterze katastrofalnym. Uzasadnieniem takiego stanowiska jest fakt, że brak jest w praktyce wypracowanych skutecznych technologii zwalczania rozlewów szkodliwych substancji chemicznych oraz rozlewów olejowych w strefie przybrzeżnej, a także fakt związania się tymi umowami wysokorozwiniętych technicznie krajów takich jak Szwecja, RFN, Dania, Finlandia oraz szeregu krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Wprowadzenie w życie wymagań omawianych umów międzynarodowych będzie ułatwione, ponieważ Polska realizuje sukcesywnie zobowiązania międzynarodowe dotyczące tworzenia regionalnego systemu ochrony Morza Bałtyckiego przed rozlewami olejowymi i chemicznymi w ramach Konwencji Helsińskiej. Posiada zorganizowany oraz wyposażony system krajowy zwalczania katastrofalnych zanieczyszczeń, działający w oparciu o siły i środki Polskiego Ratownictwa Okrętowego.

Członkostwo w Komisji Helsińskiej, jak i własny system ochrony Morza Bałtyckiego przed katastrofalnymi zanieczyszczeniami może sugerować samowystarczalność regionalną. Takie rozumowanie jest błędne. Ilość przewozów paliw i ładunków chemicznych drogą morską wzrasta, oznacza to bardzo poważne zagrożenie dla środowiska morskiego, gdyż jedna katastrofa zbiornikowca olejowego rzędu 70 tys. ton rejestrowych spowodować może klęskę ekologiczną całego regionu wód półzamkniętych (np. Morze Bałtyckie).

W przypadku rozlewów katastrofalnych siły i środki do zwalczania zanieczyszczeń olejowych i chemicznych będących w dyspozycji wszystkich państw Bałtyckich mogą okazać się niewystarczające ze względu na panujące w tym rejonie (przez ponad 2/3 roku) niesprzyjające warunki pogodowe. Jedynym ratunkiem będzie wtedy pomoc skierowana w miejsce katastrofy z innych regionów, a przede wszystkim z regionu Morza Północnego (gdzie istnieje system działający w ramach Porozumienia Bońskiego).

Celem Konwencji OPRC i Protokołu OPRC-HNS jest także zapewnienie udziału społeczności międzynarodowej w ratowaniu środowiska morskiego i ustalenie jednolitych zasad (organizacyjno-finansowych) niesienia pomocy międzynarodowej.

Przystąpienie Polski do wyżej wymienionych Konwencji w obecnym stanie organizacyjnym, prawnym i technicznym daje możliwość włączenia się polskich jednostek ratowniczych do akcji organizowanych przez Międzynarodową Organizację Morską w zwalczaniu zanieczyszczeń na morzu otwartym lub dla udzielenia pomocy międzynarodowej innym krajom w ochronie szczególnie wrażliwych obszarów morskich, co wyrażać będzie zaangażowanie Polski w działania na rzecz realizacji idei światowego ruchu ekologicznego.

Zawarte w Konwencji OPRC i w Protokole OPRC-HNS rozwiązania prawne są zbieżne z przyjętymi przez Komisję Helsińską odpowiednimi zaleceniami dotyczącymi współpracy w zwalczaniu rozlewów olejowych na morzu oraz postanowieniami Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego („Konwencji Helsińskiej”), która została w całości inkorporowana do przepisów ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243 ze zm. - art. 1 ust. 1 pkt 1). Choć przyjęte w niej przepisy wyprzedziły rozwiązania prawne Konwencji OPRC, to ta konwencja regionalna, stanowi wypełnienie globalnej umowy międzynarodowej, gdyż zawiera zobowiązanie stron do zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego, realizowania współpracy międzynarodowej w tym zakresie i do niesienia wzajemnej pomocy (Załącznik VI do Konwencji Helsińskiej). Dlatego też przez realizację zobowiązań wynikających z Konwencji Helsińskiej, Polska spełnia w dużym stopniu wymogi odnoszące się do przygotowania technicznego narodowych sił i środków do zwalczania rozlewów na morzu otwartym, utrzymywania stanu gotowości do reagowania na zanieczyszczenia olejowe i chemiczne, a także odnoszące się do współpracy z krajami nadbałtyckimi w zwalczaniu zanieczyszczeń olejowych na Morzu Bałtyckim.

Do eksploatacji zostały wprowadzone jednostki ratownicze wyposażone w sprzęt techniczny umożliwiający podjęcie akcji zwalczania rozlewów olejowych i chemicznych na morzu otwartym. Opracowano także Krajowy plan zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń morza. Przewiduje się sukcesywny rozwój istniejącej morskiej służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego w miarę rozwoju transportu morskiego, wzrostu transportu drogą morską paliw, gazów i ładunków chemicznych oraz wzrostu wydobycia z dna morskiego ropy surowej i gazów, które jak wiadomo stwarzają największe zagrożenie dla środowiska Morza Bałtyckiego. W tym celu opracowany został wieloletni program rozwoju służb ratownictwa morskiego na lata 2002 - 2006. Obecne potrzeby finansowe obejmują m.in. przystosowanie wielozadaniowego statku „Kapitan Poinc” do pracy w atmosferze zagrożenia chemicznego, zakup środków ochrony osobistej dla załogi, zakup sprzętu do zwalczania zanieczyszczeń chemicznych (dla których Międzynarodowa Organizacja Morska przygotowuje technologie zwalczania lub usuwania z morza szkodliwych substancji, szkolenie personelu, rozwiązanie problemu transportu ładowego, magazynowania i utylizacji usuniętych z morza zanieczyszczeń).

Stworzone zostały także warunki prawne dla funkcjonowania morskiej służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego. W ustawie z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243 ze zm.) w Rozdziale 4 „Zwalczanie zanieczyszczeń morza i współpraca międzynarodowa w tym zakresie” zamieszczone zostały odpowiednie przepisy. W oparciu o delegację określoną w art. 24 wyżej wymienionej ustawy wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 1997 r. w sprawie organizacji i sposobu zwalczania zanieczyszczeń na morzu (Dz. U. Nr 53, poz. 337), które obecnie jest w toku nowelizacji w związku z art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 109, poz. 1156) powołującym do życia Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa (SAR). Na podstawie tych przepisów stworzono organizację morskiej służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego, w tym centrum operacyjne zwalczania zanieczyszczeń środowiska morskiego.

Postanowienia omawianych umów nie stoją w sprzeczności z prawem polskim i nie powodują konieczności dokonania zmian merytorycznych w prawie wewnętrznym.

W załączniku do Konwencji - OPRC i Protokołu OPRC-HNS przyjęta została generalna zasada, że kraj wzywający pomoc pokrywa koszty z tym związane. Zasadę tę wprowadzono do przepisów wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej. Zasadę tę kraje bałtyckie już stosują w praktyce, zgodnie z przyjętymi zaleceniami Komisji Helsińskiej.

Wprowadzenie w życie omawianych wyżej umów międzynarodowych będzie miało pozytywny wpływ na ochronę środowiska akwenów morskich. Warto tu podkreślić, że obszary szczególnie wrażliwe na zanieczyszczenia, poddane zostaną opiece Międzynarodowej Organizacji Morskiej i krajów morskich, których zadaniem będzie podjąć akcję w sytuacji zagrożenia zanieczyszczeniem oraz doskonalić technologie zwalczania tych zagrożeń lub zanieczyszczeń i w miarę rozwoju nauki oraz zdobywania doświadczenia podejmować coraz skuteczniejsze działania prewencyjne.

Również wymogi zawarte w Konwencji OPRC (art. 3) i Protokołu OPRC-HNS odnoszące się do wyposażenia statków w plany zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem morza olejami lub ciekłymi substancjami szkodliwymi, w praktyce zostały wprowadzone w życie w oparciu o postanowienia rezolucji MEPC.54(32) i MEPC.85(44).

Realizacja postanowień konwencji odbywać się będzie w ramach środków przydzielanych Morskiej Służbie Poszukiwania i Ratownictwa i nie pociągnie za sobą dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa (nie spowoduje zwiększenia wydatków finansowych, które ponosi budżet w związku z funkcjonowaniem morskiej służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego i realizacją współpracy z Komisją Helsińską). Uczestnictwo Polski w wyżej wymienionych umowach nie skutkuje powstaniem zobowiązań składkowych.

Jak już wcześniej podkreślono, w przypadku powstania zagrożenia ekologicznego na polskich obszarach morskich Konwencja - OPRC zapewni większą możliwość korzystania z międzynarodowych sił i środków oraz doradztwa ekspertów posiadających doświadczenie w zwalczaniu określonych zagrożeń lub w zastosowaniu specjalistycznego sprzętu. Pozwala to planować rozwój polskich sił i środków na poziomie minimalnych potrzeb krajowych, co obniża znacznie koszty utrzymania wymienionej wyżej morskiej służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego.

W związku z tym, że Polska ratyfikowała Konwencję MARPOL 73/78 w 1987 r. oraz, że Konwencja OPRC została podpisana przez Polskę 7 listopada 1991 r., konsekwencją tego jest potrzeba ratyfikowania Konwencji - OPRC i Protokołu OPRC - HNS.

Przystąpienie Polski do ww. umów będzie także stanowiło pełne wykonanie zobowiązań w zakresie dostosowania przepisów krajowych do prawa Unii Europejskiej, bowiem umowy te stanowią uzupełnienie istniejących przepisów wspólnotowych.

Tryb związania RP umowami międzynarodowymi

Przedmiotowe umowy nie spełniają przesłanek określonych w art. 89 ust. 1 i art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym zasadne wydaje się, stosownie do przepisów art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443), ratyfikowanie Konwencji OPRC i Protokołu OPRC- HNS bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, w trybie art. 89 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządził: mgr inż. Eugeniusz Kondracki
Główny Specjalista w Departamencie
Administracji Morskiej i Śródlądowej

E. Kondracki
02.08.2002r.

Akceptował: mgr Jerzy Miszczuk
Dyrektor Departamentu Administracji
Morskiej i Śródlądowej

J. Miszczuk
02.08.02

Zatwierdził:

MINISTER INFRASTRUKTURY
z op. SEKRETARZ STANU

A. Piłat
Andrzej Piłat